

1580.

14751

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

ภาควิชาเทคนิค เกษตร

คณะ เทคโนโลยีการ เกษตร สถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.

เรื่อง

ความต้องการความช่วยเหลือทางการ เกษตรของ เกษตรกร ตำบลปากแรด

อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ปี 2538-2539

AGRICULTURAL NEEDS OF FARMERS IN PAKRAT SUB-DISTRICT,
BANPONG DISTRICT, RATCHABURI PROVINCE IN 1995-1996

โดย

นางสาวแก้ว เอกสุภักดิ์

T096082

ได้รับการอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

วท.บ. (พัฒนาการเกษตร)

เมื่อวันที่ 8 เดือน ๗ พ.ศ. ๒๕๓๙

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ

[Signature]

8 / ๗๓ / ๒๕๓๙

(ดร. อารมณ์ โภภาสพัฒนกิจ)

กรรมการปัญหาพิเศษ

[Signature]

7 / พ.๓ / ๓๙

(ผศ. แสนนิต หงส์ทรงเกียรติ)

กรรมการปัญหาพิเศษ

[Signature]

8 / พ.๓ / ๓๙

(ผศ. ศุภสมบูรณ์ อิงรัตน์)

หัวหน้าภาควิชา ป.พ.

[Signature]

8 / พ.๓ / ๓๙

(ผศ. ศุภสมบูรณ์ อิงรัตน์)

ก891๑

2539

ป.พ.

ก891๑

2538

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้
เลขทะเบียน 6082 ห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
วันเดือนปี 2 JUN 2009

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

ความต้องการความช่วยเหลือทางการ เกษตรของ เกษตรกรใน
ตำบลปากแรต อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ปี 2538-2539

Agricultural Needs of Farmers in Pakrat Sub - district,
Banpong District, Ratchaburi Province in 1995-1996

โดย

นางสาวแก้ว เอกสุภักดิ์

เสนอ

ACC. NO

Date Received 7 ส.ค ๒๕๓๙

Call No

ภาควิชา เทคโนโลยี เกษตร

คณะ เทคโนโลยีการ เกษตรสถาบัน เทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

กรุงเทพมหานคร

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนการ เกษตร) พ.ศ. 2539

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : ความต้องการความช่วยเหลือทางการเกษตรของเกษตรกร ตำบลปากแตร
อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ปี 2538-2539
โดย : นางสาวแก้ว เอกสุภักดิ์
ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตร์บัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)
สาขาวิชาเอก : พัฒนาการเกษตร
ประชาคมกรรมการปัญหาพิเศษ :

(ดร. อวรณ์ โภภาสพัฒนกิจ)

8 / มค / 2539

การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ปัญหาด้านการผลิตและการตลาด รวมทั้งความต้องการความช่วยเหลือทางการเกษตรของเกษตรกร ตำบลปากแตร กลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัยคือเกษตรกรในตำบลปากแตร จำนวน 118 คน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เพื่อหาค่าร้อยละ และค่ามีชคณิต

ผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 34-44 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประกอบอาชีพหลักทำไร่ไถ่และเลี้ยงสัตว์ เช่น ปลูกยางพารา สุก รำ ไข่ ไหม นาก เป็นอาชีพรอง ส่วนใหญ่มีพื้นที่เป็นของตนเองและขนาดพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 5.17 ไร่ มีรายได้จากการทำนาเฉลี่ย 26,418.42 บาท/ปี จากไร่ไถ่ 42,612.33 บาท/ปี จากการขายผักเฉลี่ย 38,638.89 บาท/ปี จากการเลี้ยงสัตว์เฉลี่ย 56,262.50 บาท/ปี จากรายได้อื่น ๆ (รับจ้าง) เฉลี่ย 22,334.44 บาท/ปี รายได้รวมเฉลี่ย 81,368.64 บาท/ปี

เกษตรกรมีความต้องการความช่วยเหลือทางด้านราคาผลผลิตคือเกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการให้ทางราชการช่วยควบคุมให้ราคาผลผลิตสูงขึ้น รองลงมาคือจัดให้มีการประกันราคาผลผลิต ด้านดินเกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการคำแนะนำจากทางราชการในเรื่องการปรับปรุงดินให้ดีขึ้น รองลงมาต้องการให้มีการตรวจสอบคุณสมบัติของดิน ด้านเมล็ดพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการให้ทางราชการแจกเมล็ดพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ รองลงมาคือให้ทางราชการช่วยควบคุมราคาเมล็ดพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ให้มีราคาถูกลง และให้จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชมาจำหน่ายในราคาถูก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านแหล่งน้ำเกษตรกรส่วนใหญ่ ต้องการให้ปล่อยน้ำจากคลองชลประทานให้เพียงพอและตรงตามเวลา รองลงมาคือให้ขุดคลองส่งน้ำไปยังพื้นที่ทำการเกษตร ทางด้านปุ๋ยเกษตรกรต้องการให้ทางราชการควบคุมราคาปุ๋ยให้ถูกลง รองลงมาคือให้หาปุ๋ยเคมีมาจำหน่ายให้ในราคาถูก ให้คำแนะนำในการพิจารณาเกี่ยวกับปุ๋ยแท้และปุ๋ยปลอมรวมทั้ง ให้ทางราชการแจกปุ๋ยเคมีและคำแนะนำในการใช้ปุ๋ยเคมีตามลำดับ ส่วนความต้องการความช่วยเหลือด้านอื่น ๆ เกษตรกรต้องการให้ทางราชการ แจกยารักษาโรคปลา ให้ช่วยควบคุมราคาอาหารสัตว์ให้ถูกลง ให้คำแนะนำในการป้องกันกำจัดโรคปลา จัดฝึกอบรมเรื่องการเลี้ยงปลาสวยงาม หายารักษาโรคปลามาจำหน่ายให้ในราคาถูก และจัดฝึกอบรมเรื่องการปลูกหน่อไม้ฝรั่งตามลำดับ ทางด้านการจัดตั้งกลุ่ม เกษตรกรอยากให้อัปเดตตั้งกลุ่มผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ จัดตั้งกลุ่มผู้ปลูกข้าว กลุ่มผู้ปลูกอ้อย กลุ่มผู้เลี้ยงปลาสวยงามและกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยาม

การศึกษาในครั้งนี้ ต้องขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ ดร. อวรณ์ โภภาสพัฒนกิจ ซึ่งได้เป็นประธานกรรมการปัญหาพิเศษ อีกทั้งท่านอาจารย์ ผศ. แสนันต์ หงษ์ทรงเกียรติ และท่านอาจารย์ ผศ.ศุภสมบูรณ์ อังรัตนากร ซึ่งเป็นกรรมการปัญหาพิเศษ ไว้เป็นอย่างสูงที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำในการทำปัญหาพิเศษ ตลอดจนการตรวจแก้ไขเนื้อหา รูปเล่มของปัญหาพิเศษเล่มนี้ให้ถูกต้องและสมบูรณ์

ทั้งนี้การทำปัญหาพิเศษสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีก็เพราะ ได้รับความร่วมมือและความช่วยเหลือจากหลาย ๆ ท่านด้วยกัน ขอขอบพระคุณ คุณพิชัย เข้มเงิน เจ้าหน้าที่เกษตร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำ และเปิดโอกาสให้เก็บรวบรวมข้อมูลบางประการที่เป็นประโยชน์ในการวิจัย ขอขอบพระคุณเกษตรกรทุกท่านที่ได้สละเวลาให้คำสัมภาษณ์

และสุดท้ายต้องขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อและคุณแม่ ที่คอยสนับสนุนในด้านเงินทุนในการศึกษา และให้กำลังใจมาโดยตลอด และขอขอบพระคุณเพื่อน ๆ ทุกคน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือด้านการเก็บข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ด้วย ทำให้การศึกษาสามารถสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายได้เป็นอย่างดี หากการศึกษาในครั้งนี้ บังเกิดผลคือความดี ผู้ศึกษาต้องขอยกความดีให้กับทุกท่านที่กล่าวถึงข้างต้นด้วย

...*เอกสุภักดี*...

(แก้ว เอกสุภักดี)

24 เมษายน 2539

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(1)
สารบัญภาพ	(2)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	1
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
นิยามศัพท์	2
บทที่ 2 ตรวจสอบเอกสาร	4
บทที่ 3 วิธีการศึกษา	8
บทที่ 4 ผลการวิจัย	11
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	47
สรุป	47
ข้อเสนอแนะ	52
เอกสารอ้างอิง	55
ภาคผนวก	57
ข้อมูลทั่วไปของ ตำบลปากแตร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี	57
แบบสัมภาษณ์	65

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 การกระจายของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา	9
ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปด้านสถานภาพทางสังคม	14
ตารางที่ 3 ข้อมูลทั่วไปด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจ	23
ตารางที่ 4 ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือทางด้านการผลิตและการตลาด	36
ตารางที่ 5 ระดับความต้องการความช่วยเหลือ	45

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 แสดงการแบ่งเขตการปกครองของ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี	58
ภาพที่ 2 แสดงชุมชนใน ตำบลปากแรต อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี	63

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม จากที่ผ่านมาจะพบว่า"รัฐบาลมีเจตนารมณ์ที่มุ่งหวังให้เกิดการพัฒนาในลักษณะที่ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรส่วนใหญ่ ได้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นโดยมีการส่งเสริมให้ความช่วยเหลือไปสู่ชนบทและเกษตรกร แต่กระนั้นชาวชนบทและเกษตรกรที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นกระดูกสันหลังของชาตินั้น กลับมีฐานะทางเศรษฐกิจที่ต่ำลงและประสบปัญหาทางสังคม และความเป็นอยู่ที่ไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของทางรัฐบาลที่ได้ตั้งไว้" พิบูลย์ (2538:2)

สถานการณ์ทำนองเดียวกันนี้มิให้พบเห็นอยู่ทั่วไปในชนบท เช่นเดียวกับในเขตพื้นที่ตำบลปากแตร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่ยังมีฐานะยากจนประกอบอาชีพทำไร่อ้อย ทำนา การปลูกผักและเลี้ยงสัตว์ยังประสบปัญหาด้านการผลิต เนื่องจากต้นทุนการผลิตสูงและขาดข้อมูล ความรู้และวิทยาการที่เหมาะสม การส่งเสริมการเกษตรโดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในท้องถิ่นที่ผ่านมายังไม่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของเกษตรกร

ผู้วิจัยมองว่าการพัฒนาการเกษตรจะมีประสิทธิผล ก็ต่อเมื่อเกษตรกรได้รับการสนับสนุนหรือความช่วยเหลือที่ตรงตามความต้องการของเกษตรกร จึงเห็นว่าการศึกษาความต้องการความช่วยเหลือทางการเกษตรของเกษตรกรใน ตำบลปากแตร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จะมีประโยชน์เพราะผลการวิจัยจะทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการที่แท้จริงของเกษตรกรซึ่งเกษตรกรตำบลหรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่รับผิดชอบพื้นที่ตำบลปากแตรอาจใช้ประกอบการพิจารณาหาแนวทางปรับปรุงและพัฒนากระบวนการถ่ายทอดความรู้ ที่เปิดโอกาสให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเลือกกิจกรรมหรือโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกรตำบลปากแตร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เพื่อศึกษาปัญหาด้านการผลิตและการตลาดของเกษตรกรตำบลปากแตร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

3. เพื่อศึกษาถึงความต้องการความช่วยเหลือทางการเกษตร ของเกษตรกรตำบลปากแตร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลของการศึกษานี้ทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมปัญหาทางด้านการผลิตและการตลาดรวมทั้งความต้องการของเกษตรกร ตำบลปากแตร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

2. เพื่อนำเสนอข้อมูลต่อสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลปากแตร และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับตำบลและอำเภอ ซึ่งอาจจะใช้ประกอบการ กำหนดนโยบาย การวางแผนหรือจัดทำโครงการส่งเสริมการเกษตรในตำบลปากแตร ซึ่งอาจทำให้เกิดการพัฒนาการส่งเสริมการเกษตร โดยเฉพาะในด้านการถ่ายทอดความรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของเกษตรกร

นิยามศัพท์

ความต้องการความช่วยเหลือ หมายถึง ความช่วยเหลือทางด้านการผลิตและการตลาดของเกษตรกรตำบลปากแตร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ที่ต้องการจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร และหน่วยงานส่งเสริมการเกษตร

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร หมายถึง เกษตรตำบลปากแตร เกษตรอำเภอ บ้านโป่งและนักวิชาการเกษตรที่รับผิดชอบพื้นที่ตำบลปากแตร

หน่วยงานส่งเสริมการเกษตร หมายถึง หน่วยงานของภาคราชการที่มีหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ในด้านให้ความรู้ ฝึกอบรม และข่าวสารทางการเกษตร เช่น สำนักงานเกษตรตำบลปากแตร สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านโป่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาชีพหลัก หมายถึง อาชีพที่ทำรายได้ให้กับเกษตรกรมากที่สุดในรอบปี

อาชีพรอง หมายถึง อาชีพที่ทำรายได้ให้กับเกษตรกรรองจากรายได้หลัก

ตลาดสินค้าเกษตร หมายถึง ตลาดที่เกษตรกรนำผลผลิตที่ได้ไปขายให้อาจเป็น
โรงงาน โรงสี ตลาดกลางสินค้าเกษตร พ่อค้าคนกลาง และตลาดอื่น ๆ

ผลผลิตทางการเกษตร หมายถึง อ้อย ข้าว ผัก ปลายงาม นมสด สุกร
ไก่ ไหม และนาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

ตรวจ เอกสาร

มนุษย์เราย่อมมีความต้องการโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ โดยที่ความต้องการเกิดขึ้นได้จากการที่ร่างกายมีสิ่งมากระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนั้นมนุษย์ต้องพยายามดิ้นรนเพื่อหาสิ่งมาตอบสนองความต้องการต่างๆ ถ้าความต้องการหนึ่งของมนุษย์ได้รับการตอบสนองแล้วก็就会有ความต้องการอื่นมาแทนที่ดังทฤษฎีของ Maslow อ้างโดย ศิริรินทร์ คำรงผล (2524) ได้แบ่งระดับความต้องการของมนุษย์ตามลำดับความจำเป็นพื้นฐานของชีวิตไว้ดังนี้

1. ความต้องการทางกายภาพ (Physiological needs)
2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs)
3. ความต้องการทางสังคม (Social needs)
4. ความต้องการความภูมิใจ (Esteem needs)
5. ความต้องการสมปรารถนาในชีวิตตน (Self actualization)

ในงานวิจัยนี้จะศึกษาความต้องการความช่วยเหลือทางการเกษตรของเกษตรกร ตำบลปากแรต ความต้องการดังกล่าวอาจสอดคล้องกับข้อเสนอของ Maslow เนื่องจากเกษตรกรไม่เพียงต้องการปัจจัย 4 เท่านั้น แต่ยังรวมถึงความมั่นคงในชีวิต มีครอบครัวและชุมชนที่ปลอดภัย ต้องการเป็นที่รักใคร่ของญาติพี่น้องพึ่งพาตนเองได้ เป็นที่ยอมรับนับถือของเพื่อนบ้านและต้องการประสบความสำเร็จในชีวิต

เกษตรกรในแต่ละท้องที่มีปัญหาต่างกัน เนื่องจากวิถีชีวิตการประกอบอาชีพต่างกัน ทำให้ความต้องการแตกต่างกันไป ยกตัวอย่างเช่น วิภารัตน์ ดีอ่อง (2536) ได้สรุปผลการวิจัยสภาพปัญหาและความต้องการของชาวชนบทในการพัฒนาท้องถิ่นว่าปัญหาที่พบได้แก่ เกษตรกรถูกกดราคาผลผลิตทางการเกษตร การไม่มีโอกาสทราบราคาผลผลิต ไม่มีเงินทุนประกอบอาชีพหรือมีหนี้สินมากหมดหน้าทானแล้วไม่มีงานทำ และพบว่าชาวชนบทนิยมแก้ปัญหาด้วยตนเองหรือปรึกษาเพื่อนบ้านมากกว่าการแก้ปัญหาผ่านองค์กร

จรัญ ไทยานนท์ และณรงค์ ศรีสวัสดิ์ (2533) ได้ศึกษาสภาพสังคมของประชาชนในบริเวณโครงการห้วยหลวงอีสานซึ่งมีจังหวัดอยู่ในโครงการทั้งหมด 6 จังหวัด คือ นครราชสีมา

ชัยภูมิ บุรีรัมย์ ขอนแก่น มหาสารคามและร้อยเอ็ดพบว่าประชาชนที่อยู่บริเวณนี้ส่วนใหญ่ประสบปัญหาเรื่องน้ำในไรนาไม่พอใช้ ขนาดที่ดินไรนาไม่เพียงพอแก่การทำกิน บัญชีราคาแพง เมื่อพิจารณาถึงความต้องการของประชาชนในบริเวณโครงการห้วยหลวงอีสานนั้น จะพบว่าประชาชนที่อยู่บริเวณนี้มีความต้องการในเรื่อง แหล่งน้ำใช้ในการเกษตรการส่งเสริมแนะนำเกี่ยวกับการเกษตร การปรับปรุงถนนในหมู่บ้านและตำบลและแหล่งอุตสาหกรรมในท้องถิ่น

ดร.กนก คดีการ (2537) ได้ทำการวิเคราะห์เชิงเศรษฐกิจของการจัดสรรพื้นที่ปลูกข้าวนาปีและข้าวนาปรัง พบว่ากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีแผนปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรปี 2537-2539 โดยมีการปรับลดพื้นที่เพาะปลูกสำหรับพืชบางชนิดที่มีปัญหาทางด้านราคาเช่น ข้าวนาปีและข้าวนาปรัง ตลอดจนการส่งเสริมพืชและปศุสัตว์อื่น ๆ ที่มีลู่ทางการตลาดที่ดี เข้าทดแทนพืชเดิม โครงการดังกล่าวเป็นโครงการที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นการแก้ปัญหาผลผลิตล้นตลาด ส่งผลต่อเนื่องทำให้ราคาผลผลิตต่ำ

เกริกชัย คันธรักร์ (2525) ได้สำรวจข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกร หมู่บ้านปวงวัง อำเภอมือง จังหวัดลำปาง เพื่อการพัฒนาอาชีพเกษตรกรและได้สรุปความต้องการความช่วยเหลือของหัวหน้าครอบครัว ว่าต้องการความช่วยเหลือมากทางด้านการทำสวนผักและการทำนาซึ่งเป็นอาชีพที่พวกเขาทำอยู่แล้ว ส่วนการปลูกพืชไร่ซึ่งทำกันมากนอกฤดูเก็บเกี่ยว และบนพื้นที่นอกเขตชลประทานนั้น เกษตรกร ต้องการความช่วยเหลือมากทางด้านการปลูกถั่วลิสงและการปลูกอ้อย เกริกชัย เสนอว่าการที่จะทำให้อาชีพเกษตรกรได้ผลดีนั้นต้องบำรุงดิน การใช้น้ำที่ไม่ทำให้ดินเสีย ต้องดูแลกำจัดวัชพืช

พิรุณ พูลพิพัฒน์ (2536) การสำรวจสภาพการเกษตรเพื่อทำการส่งเสริมในท้องที่เขตลาคกระบัง กรุงเทพฯ พบว่าเป็นเกษตรกรร้อยละ 45 ที่มีฐานะปานกลางและยากจนสมควรได้รับการส่งเสริมเพื่อยกระดับฐานะความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ทั้งนี้ประเภทอาชีพที่ควรสนับสนุนคืออาชีพเลี้ยงสัตว์ซึ่งเป็นอาชีพที่ช่วยให้เกษตรกรมีรายได้ดีพอสมควร ขณะเดียวกันเกษตรกรต้องการความช่วยเหลือเรื่องเงินทุน คิดเป็นร้อยละ 94.19 ความช่วยเหลือเรื่องเครื่องมือการเกษตรร้อยละ 90 ในเรื่องการหาพันธุ์พืชและปุ๋ยร้อยละ 71.67

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาทางการเกษตรบางประการ อาจแก้ไขได้โดยการให้ข้อมูล ความรู้และพัฒนาทักษะของเกษตรกร โดยผ่านการฝึกอบรม (training) มีผู้ศึกษาถึงความต้องการความช่วยเหลือทางการเกษตร โดยผ่านทาง การฝึกอบรมอยู่หลายท่านเช่น

ฉัตรภัทร จันทร์ศรี (2536) ได้ศึกษาวิถีมตองกำรการปลูกปริมของเกษตรกรในเขตลาดกระบัง พบว่าเกษตรกรต้องการที่จะฝึกอบรมในเรื่องภาวะการตลาดของผลิตผลทางการเกษตรที่สำคัญเป็นจำนวนมากที่สุด ซึ่งระยะการฝึกอบรมเกษตรกรมีความต้องการให้มีขึ้นปีละ 1-3 ครั้งความต้องการนี้ต่างกับเกษตรกรในตำบลมะกรูด อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ซึ่งความต้องการความช่วยเหลือทางด้านที่ดินเพาะปลูก การจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ทางการเกษตรมาจำหน่าย รองลงมาคือการชลประทาน การป้องกันกำจัดแมลงและควบคุมโรคพืช พันธุ์พืช และการปรับปรุงดินตามลำดับ

รตยาภรณ์ ชูภู (2536) ได้ศึกษาถึงความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมของเกษตรกรในอำเภอประทิว จังหวัดชุมพร ผลการศึกษาคือ ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมของเกษตรกรเรียงจากมากไปหาน้อยในด้านต่าง ๆ คือ

1. ด้านการปลูกพืช ได้แก่ เรื่อง การปรับปรุงดินเพื่อการเกษตร
2. ด้านเครื่องมือทางการเกษตร ได้แก่ เรื่อง วิธีการใช้และบำรุงรักษาเครื่องมือ เครื่องทุ่นแรงทางการเกษตร
3. ด้านธุรกิจเกษตร ได้แก่ เรื่อง ข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด
4. ด้านอุตสาหกรรมเกษตร ได้แก่ เรื่อง การเก็บรักษาผลผลิตเพื่อส่งโรงงาน
5. ด้านการปศุสัตว์ ได้แก่ เรื่อง การใช้วัคซีนในสัตว์

สมเดช กันธายอด (2538) กล่าวถึงความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมของเกษตรกรในตำบลห้วยโป่ง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ จากการศึกษพบว่า เกษตรกรมีความต้องการฝึกอบรมในเรื่องการทำนา แผนใหม่ การเลี้ยงไก่ และการซ่อมเครื่องยนต์เล็ก

ยุธนา สวระอินทร์ (2536) เสนอว่าความต้องการดังกล่าวข้างต้นนั้นหากเกษตรกรเป็นผู้ที่จะสนองต่อความต้องการนั้น เองก็อาจจะ เป็นไปได้ยากเพราะ เกษตรกรยังขาดปัจจัยหลายๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อย่าง เช่น ขาดเงินทุน ขาดแรงงาน ขาดความรู้และวิทยาการสมัยใหม่ ฯลฯ ดังนั้นหน่วยงาน
ส่งเสริมการเกษตร อาจต้องเข้ามาให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3 วิธีการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ เกษตรกรในตำบลปากแรต อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ซึ่งมีจำนวนเกษตรกรทั้งหมด 1,187 ครัวเรือน (แบบสรุปรายชื่อข้อมูลประจำตำบล, 2537/38)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือเกษตรกร ในตำบลปากแรต อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำนวน 118 ตัวอย่าง

วิธีการเลือกและสุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้เลือกศึกษาเกษตรกรใน 13 หมู่บ้าน จาก 17 หมู่บ้าน ตำบลปากแรต อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ทั้งนี้เนื่องจากว่าหมู่ที่ 1, 10, 12 และ 13 นั้นตั้งอยู่ในเขตสุขาภิบาลซึ่งประชากรเลิกทำการเกษตรไปแล้ว ทั้งนี้ได้ทำการสุ่มตัวอย่างของเกษตรกรในแต่ละหมู่บ้านโดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ตามข้อเสนอของฉัตร ชำของ หลีกและวิธีวิจัยทางส่งเสริมการเกษตร (2538) ซึ่งได้ให้หลักในการสุ่มตัวอย่างประชากรดังนี้

จำนวนประชากร	เปอร์เซ็นต์ของขนาดตัวอย่าง
< 50	80%
50- < 100	> 50% แต่ < 80%
100-999	25%
1,000-9,999	10%
> 10,000	1%

ดังนั้นกลุ่มประชากรนั้นมี 1,187 ครัวเรือนจึงสุ่มมา 10% โดยได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 118 ตัวอย่าง (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 แสดงการกระจายของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาค้างนี้

หมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	เกษตรกร	(Sample Size)
		10%
2	23	2
3	74	7
4	230	23
5	162	16
6	55	6
7	53	5
8	66	7
9	90	9
11	85	9
14	87	9
15	58	6
16	107	11
17	97	8
รวม	1,187	118

ในการสัมภาษณ์นั้นได้ทำการสัมภาษณ์เกษตรกรในเขตตำบลปากแรต อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ในแต่ละหมู่บ้าน ตามสัดส่วนของทุกหมู่บ้าน จนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เครื่องมือ

เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยมีเครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์ (Interview schedules) ซึ่งมีลักษณะคำถามแบบเปิด (Open-ended Questions) และคำถามแบบปิด (Close-ended Questions) โดยแบ่งคำถามออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

ตอนที่ 2 สภาพปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือทางการผลิตและการตลาด

ตอนที่ 3 ความต้องการความช่วยเหลือทางการเกษตร

ก่อนการสัมภาษณ์จริงจะนำแบบสัมภาษณ์ ไปทดลองถามเกษตรกรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 10 ราย เพื่อหาข้อบกพร่องพร้อมทั้ง ปรับแบบสัมภาษณ์ให้สมบูรณ์ และเหมาะสมมากที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติอนุมาน ซึ่งได้แก่

1. หาค่าร้อยละ (Percentage)

$$\text{สูตร ค่าร้อยละ} = \frac{n \times 100}{N}$$

กำหนดให้ n = จำนวนตัวอย่างของเกษตรกรที่ทำการศึกษา

N = จำนวนตัวอย่างของเกษตรกรทั้งหมดที่ทำการศึกษา

2. หาค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean)

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

กำหนดให้ $\bar{X}$ = มัชฌิมเลขคณิต

$\sum fX$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมดคูณกับความถี่ของคะแนนนั้น

N = จำนวนคะแนนทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4
ผลการวิจัย

การศึกษาความต้องการความช่วยเหลือทางการเกษตรของเกษตรกร ตำบลปากแตรต
อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี นำเสนอผลการศึกษา 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปด้านสถานภาพทาง เศรษฐกิจและสังคม

ผลจากการสัมภาษณ์เกษตรกรในตำบลปากแตรต อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี
จำนวน 118 คนครัวเรือน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เพศ

เกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ร้อยละ 60.17 เป็นเพศหญิงและร้อยละ 39.8 เป็น
เพศชาย

อายุ

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ร้อยละ 34.74 มีอายุระหว่าง
34-44 ปี รองลงมาร้อยละ 28.81 มีอายุระหว่าง 45-55 ปี ร้อยละ 17.79 มีอายุระหว่าง
56-66 ปี และร้อยละ 14.40 มีอายุระหว่าง 23-33 ปี ร้อยละ 4.26 มีอายุ 67 ปีขึ้นไป
เกษตรกรอายุน้อยที่สุด คือ 23 ปี มากที่สุด 69 ปี อายุเฉลี่ยเท่ากับ 45.5 ปี

สมาชิกในครัวเรือน

เกษตรกรร้อยละ 63.55 ระบุว่าจำนวนสมาชิกในครัวเรือนโดยส่วนมากอยู่ในช่วง
2-5 คน รองลงมาร้อยละ 33.05 อยู่รวมกัน 6-8 คน สมาชิกในครัวเรือนต่ำสุด 2 คน สูงสุด
9 คน

ระดับการศึกษา

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 74.58 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 รองลง
มาร้อยละ 16.10 ไม่ได้รับการศึกษา ร้อยละ 5.94 เรียนจบชั้นมัธยมศึกษา และร้อยละ 3.38
จบการศึกษาระดับอาชีวศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลทั่วไปด้านสถานภาพทางสังคม

ข้อมูล	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (N=118)	ร้อยละ (%)
เพศ		
ชาย	47	39.83
หญิง	71	60.17
อายุ		
23-33ปี	17	14.40
34-44ปี	41	34.74
45-55ปี	34	28.81
56-66ปี	21	17.79
67ปีขึ้นไป	5	4.26
อายุน้อยที่สุด 23 ปี		
อายุสูงสุด 69 ปี		
อายุเฉลี่ย 45.5 ปี		
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
2-5 คน	75	63.55
6-8 คน	39	33.03
9 คนขึ้นไป	4	3.40
จำนวนสมาชิกน้อยที่สุด 2 คน		
จำนวนสมาชิกสูงสุด 9 คน		
จำนวนสมาชิกเฉลี่ย 5 คน		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (N=118)	ร้อยละ (%)
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	88	74.58
ไม่ได้รับการศึกษา	19	16.10
มัธยมศึกษา	7	5.39
อาชีวศึกษา	4	3.83
การประกอบอาชีพหลัก		
ทำนา	39	33.06
ทำไร่อ้อย	47	39.83
เลี้ยงสัตว์(ปลาสวายงาม สุกร โคนม และไหม)	18	15.25
ปลูกผัก(หน่อไม้ฝรั่ง มะเขือ ข้าวโพด)	14	11.86
การประกอบอาชีพรอง		
ทำนา	15	12.10
ทำไร่อ้อย	26	20.95
ปลูกผัก(หน่อไม้ฝรั่ง ข้าวโพด มะเขือ)	15	12.10
เลี้ยงสัตว์(ปลาสวายงาม สุกร ไก่ โคน ไหมและนาก)	52	41.94
อื่น ๆ (รับจ้างสานแข่ง และรับจ้าง ทั่วไป)	9	7.26
ไม่ได้ทำ	7	5.65

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (N=118)	ร้อยละ (%)
ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร		
2-13ไร่	83	70.34
14-27ไร่	28	13.73
28-41ไร่	3	2.55
42-55ไร่	2	1.69
56ไร่ขึ้นไป	2	1.69
พื้นที่ทำการเกษตรต่ำสุด 1 ไร่		
พื้นที่ทำการเกษตรสูงสุด 65 ไร่		
พื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 5.17 ไร่		
สภาพการถือครองที่ดิน		
เป็นของตนเองทั้งหมด	72	61.02
ทั้งเช่าและ เป็นของตนเอง	27	22.88
เช่าผู้อื่นทั้งหมด	19	16.10

รายได้จากการประกอบอาชีพ

รายได้จากการทำนา

จากการศึกษาเกษตรกรจำนวน 54 รายมีเกษตรกร 16 รายเก็บข้าวไว้บริโภคในครัวเรือน มีเกษตรกร 38 ราย ที่ขายข้าวโดยในจำนวนนี้มีเกษตรกรร้อยละ 55.26 มีรายได้จากการทำนาระหว่าง 4,400-23,520 บาท/ปี รองลงมาร้อยละ 28.95 มีรายได้ระหว่าง 23,521-42,520 บาท/ปี ร้อยละ 7.89 มีรายได้มากกว่า 80,883 บาท/ปีขึ้นไป ร้อยละ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.26 มีรายได้อยู่ระหว่าง 42,642-61,762 บาท/ปี ร้อยละ 2.64 มีรายได้ระหว่าง 61,763-61,762 บาท/ปี รายได้จากการทำนาทำสวนคือ 4,400 บาท/ปี สูงสุด 100,000 บาท/ปี รายได้เฉลี่ยจากการทำนาคือ 26,418.42 บาท/ปี

รายได้จากการทำไร่อ้อย

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกร 73 รายมีรายได้จากการทำไร่อ้อยโดยเกษตรกร ร้อยละ 36.98 มีรายได้ระหว่าง 5,000-34,000 บาท/ปี รองลงมาร้อยละ 30.14 มีรายได้ระหว่าง 34,001-63,001 บาท/ปี เกษตรกรมีรายได้ระหว่าง 63,002-92,002 บาท/ปี 92,003-121,003 บาท/ปี และ 121,003 บาทขึ้นไป เกษตรกรร้อยละ 16.44 12.33 และ 4.11 ตามลำดับ รายได้จากการทำไร่อ้อยต่ำสุดคือ 5,000 บาท/ปี รายได้สูงสุดคือ 150,000 บาท/ปี รายได้เฉลี่ยจากการทำไร่อ้อย 42,612.33 บาท/ปี

รายได้จากการปลูกผัก

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกร 29 ราย มีรายได้จากการปลูกผัก โดยเกษตรกร ร้อยละ 44.83 มีรายได้ระหว่าง 5,000-33,000 บาท/ปี รองลงมาร้อยละ 37.93 มีรายได้ระหว่าง 33,001-58,001 บาท/ปี เกษตรกรที่มีรายได้ระหว่าง 58,002-83,002 บาท/ปี และ 83,003-108,002 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 6.89 เท่ากัน และร้อยละ 3.46 มีรายได้สูงกว่า 108,002 บาท/ปี รายได้จากขายผักต่ำสุดคือ 5,000 บาท/ปี รายได้สูงสุด 130,000 บาท/ปี รายได้เฉลี่ยจากการขายผัก 38,638.89 บาท/ปี

รายได้จากการเลี้ยงสัตว์

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกร 70 รายมีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์โดยส่วนใหญ่ ร้อยละ 70 เกษตรกรมีรายได้อยู่ระหว่าง 5,600-64,200 บาท/ปี รองลงมาร้อยละ 18.57 มีรายได้ระหว่าง 64,201-122,801 บาท/ปี ร้อยละ 8.57 มีรายได้ระหว่าง 122,802-181,402 บาท/ปี และร้อยละ 2.86 มีรายได้ 181,403 บาท/ปีขึ้นไป รายได้ต่ำสุดจากการเลี้ยงสัตว์ 5,600 บาท/ปี รายได้สูงสุดคือ 240,000 บาท/ปี เฉลี่ย 56,262.50 บาท/ปี

รายได้อื่น ๆ

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรจำนวน 9 รายมีรายได้จากการรับจ้างสวนแข่งและรับจ้างทำนาจำนวนนี้ร้อยละ 33.33 มีรายได้ระหว่าง 21,002-30,502 บาท/ปี และ 30,503 บาท/ปีขึ้นไป รองลงมาร้อยละ 22.22 มีรายได้ระหว่าง 2,000-11,500 บาท/ปี ร้อยละ 11.12 มีรายได้ระหว่าง 11,501-21,001 บาท/ปีรายได้ต่ำสุดคือ 2,000 บาท/ปี รายได้สูงสุดคือ 40,000 บาท/ปี รายได้เฉลี่ย 22,344.44 บาท/ปี

รายได้รวมทั้งหมด

จากการศึกษาเกษตรกร 118 รายมีรายได้รวมจากการประกอบอาชีพ โดยส่วนใหญ่ ร้อยละ 55.08 มีรายได้ระหว่าง 12,000-73,375 บาท/ปี รองลงมาร้อยละ 30.51 มีรายได้ระหว่าง 73,376-134,751 บาท/ปี ร้อยละ 9.32 มีรายได้ระหว่าง 134,752-196,127 บาท/ปี ร้อยละ 5.09 มีรายได้ 196,128 บาท/ปีขึ้นไป รายได้รวมต่ำสุด 12,000 บาท/ปี สูงสุด 257,500 บาท/ปี เฉลี่ย 81,368.64 บาท/ปี

ค่าใช้จ่ายในการลงทุน

ทำนา

เกษตรกรที่ทำนา 54 ราย มีรายละเอียดค่าใช้จ่ายดังนี้

ค่าใช้จ่ายในการเตรียมดิน

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 70.37 เสียค่าใช้จ่ายในการเตรียมดินระหว่าง 200-300 บาท/ไร่/ปี รองลงมาร้อยละ 18.52 เสียค่าใช้จ่ายในการเตรียมดิน 402 บาท/ไร่/ปี ขึ้นไป ร้อยละ 17.11 ต้องเสียค่าใช้จ่ายระหว่าง 301-401 บาท/ไร่/ปี ค่าใช้จ่ายในการเตรียมดินสำหรับการทำงานต่ำสุด 200 บาท/ไร่/ปี สูงสุด 500 บาท/ไร่/ปี เฉลี่ย 345.37 บาท/ไร่/ปี

ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรร้อยละ 42.86 เสียค่าเมล็ดพันธุ์ข้าวระหว่าง 100-284 บาท/ไร่/ปี รองลงมาร้อยละ 28.57 เสียค่าเมล็ดพันธุ์ข้าวระหว่าง 285-469 บาท/ไร่/ปี และ 470 บาทขึ้นไป เกษตรกรเสียค่าเมล็ดพันธุ์ข้าวต่ำสุด 100 บาท/ไร่/ปี สูงสุด 650 บาท/ไร่/ปี เฉลี่ย 332.24 บาท/ไร่/ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่าจ้าง

โดยปกติจากการศึกษาพบว่าเกษตรกรร้อยละ 46.87 เสียค่าจ้างแรงงานระหว่าง 100-234 บาท/ไร่/ปี รองลงมาร้อยละ 31.25 เสียค่าจ้างระหว่าง 235-369 บาท/ไร่/ปี ร้อยละ 21.88 เสียค่าจ้าง 370 บาท/ไร่/ปีขึ้นไป ค่าใช้จ่ายต่ำสุด 100 บาท/ไร่/ปี สูงสุด 500 บาท/ไร่/ปี เฉลี่ย 272.50 บาท/ไร่/ปี

ค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืช

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรร้อยละ 77.87 เสียค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืชระหว่าง 100-1,067 บาท/ไร่/ปี รองลงมาร้อยละ 11.11 เสียค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืชระหว่าง 1,068-2,035 บาท/ไร่/ปี และเสียมากกว่า 2,036 บาท/ไร่/ปีขึ้นไป ค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืชต่ำสุด 100 บาท/ไร่/ปี สูงสุด 3,000 บาท/ไร่/ปี เฉลี่ย 785.93 บาท/ไร่/ปี

ค่าน้ำ

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรที่ทำนาครั้งหนึ่งร้อยละ 50 เสียค่าน้ำระหว่าง 100-800 บาท/ไร่/ปี รองลงมาร้อยละ 29.63 เสียค่าน้ำระหว่าง 801-1,401 บาท/ไร่/ปี ร้อยละ 20.37 เสียค่าน้ำ 1,402 บาท/ไร่/ปีขึ้นไป ค่าใช้จ่ายต่ำสุดคือ 200 บาท/ไร่/ปี สูงสุด 2,000 บาท/ไร่/ปี เฉลี่ย 935.19 บาท/ไร่/ปี

ทำไร่อ้อย

เกษตรกรที่ทำไร่อ้อย จำนวน 73 ราย มีค่าใช้จ่ายในการลงทุน ดังนี้

ค่าเตรียมดิน

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรร้อยละ 82.40 เสียค่าเตรียมดิน 450 บาท/ไร่/ปีขึ้นไป รองลงมาร้อยละ 9.58 เสียค่าเตรียมดินระหว่าง 300-374 บาท/ไร่/ปี และร้อยละ 8.22 เสียค่าเตรียมดิน 375-449 บาท/ไร่/ปี ค่าเตรียมดินต่ำสุดคือ 300 บาท/ไร่/ปี สูงสุด 520 บาท/ไร่/ปี เสียค่าเตรียมดินสำหรับทำไร่อ้อยเฉลี่ย 481.55 บาท/ไร่/ปี

ค่าพันธุ์

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 81.82 เสียค่าพันธุ์อ้อยเป็นเงินระหว่าง 300-3,534 บาท/ไร่/ปี รองลงมาร้อยละ 9.09 เสียค่าพันธุ์อ้อยระหว่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3,535-6,769 บาท/ปี/ไร่ และ 6,770 บาท/ปี/ไร่ขึ้นไป ค่าพันธุ์อ้อยต่ำสุดคือ 360 บาท/ปี/ไร่ สูงสุด 10,000 บาท/ปี/ไร่ เฉลี่ย 1,863.64 บาท/ปี/ไร่

ค่าจ้างแรงงาน

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 84.13 เสียค่าจ้างแรงงานระหว่าง 200-2,800 บาท/ไร่/ปี รองลงมาร้อยละ 9.52 เสียค่าจ้างระหว่าง 2,801-5,401 บาท/ไร่/ปี ร้อยละ 6.35 เสียค่าจ้าง 5,042 บาท/ปี/ไร่ ซึ่งค่าจ้างแรงงานต่ำสุดคือ 300 บาท/ปี/ไร่ สูงสุด 8,000 บาท/ไร่/ปี ค่าจ้างสำหรับทำไร่อ้อยเฉลี่ย 1,628.57 บาท/ไร่/ปี

ค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืช

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 64.38 เสียค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืชระหว่าง 1,000-3,000 บาท/ไร่/ปี รองลงมาร้อยละ 12.33 เสียค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืชระหว่าง 3,001-5,001 บาท/ไร่/ปี และร้อยละ 12.33 เสียค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืช 5,002 บาท/ไร่/ปีขึ้นไป ค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืชต่ำสุด 1,000 บาท/ไร่/ปี สูงสุด 7,000 บาท/ไร่/ปี เฉลี่ยแล้วเสียค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืช 2,956.16 บาท/ไร่/ปี

ค่าน้ำ

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 49.31 เสียค่าน้ำระหว่าง 200-1,467 บาท/ปี/ไร่ รองลงมาร้อยละ 42.47 เสียค่าน้ำระหว่าง 1,468-2,935 บาท/ปี/ไร่ ร้อยละ 8.22 เสียค่าน้ำ 2,936 บาท/ปี/ไร่ ค่าน้ำในไร่อ้อยต่ำสุด 200 บาท/ปี/ไร่ สูงสุด 4,000 บาท/ปี/ไร่ เฉลี่ย 1,358.90 บาท/ปี/ไร่

ปลูกผัก

เกษตรกรที่ปลูกผัก จำนวน 29 ราย มีค่าใช้จ่ายในการลงทุน ดังนี้

ค่าเตรียมดิน

จากการศึกษาเกษตรกรผู้ปลูกผัก ส่วนมากปลูกหน่อไม้ฝรั่ง มะเขือเทศ ข้าวโพด ตามลำดับพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 68.97 เสียค่าเตรียมดินระหว่าง 300-1,034 บาท/ไร่/ปี รองลงมาร้อยละ 17.24 เสียค่าเตรียมดินตั้งแต่ 1,035-1,769 บาท/ไร่/ปี ร้อยละ 13.79 เสียค่าเตรียมดินระหว่าง 1,770 บาท/ไร่/ปีขึ้นไป ค่าเตรียมดินน้อยที่สุดคือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

14751

300 บาท/ไร่/ปี สูงสุด 2,500 บาท/ไร่/ปี เฉลี่ยแล้วค่าเตรียมดินสำหรับการปลูกผักคือ 987.76 บาท/ไร่/ปี

ค่าเมล็ดพันธุ์

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 82.62 เสียค่าเมล็ดพันธุ์ผักระหว่าง 300-3,534 บาท/ไร่/ปี รองลงมาร้อยละ 8.69 เสียค่าเมล็ดพันธุ์ผักระหว่าง 3,535-6,769 และ 6,670 บาท/ไร่/ปีขึ้นไป ค่าเมล็ดพันธุ์ต่ำสุดคือ 300 บาท/ไร่/ปี สูงสุด 10,000 บาท/ไร่/ปี เฉลี่ย 271.43 บาท/ไร่/ปี

ค่าจ้างแรงงาน

เกษตรกรที่ปลูกผักครั้งหนึ่งเสียค่าจ้างแรงงานในการปลูกผักระหว่าง 100-234 บาท/ไร่/ปี รองลงมาร้อยละ 28.57 เสียค่าจ้างระหว่าง 235-369 บาท/ไร่/ปี และร้อยละ 21.43 เสียค่าจ้างระหว่าง 370 บาท/ไร่/ปีขึ้นไป ค่าจ้างแรงงานต่ำสุด 100 บาท/ไร่/ปี สูงสุด 500 บาท/ไร่/ปี เฉลี่ย 271.43 บาท/ไร่/ปี

ค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืช

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 72.41 เสียค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืชระหว่าง 500-3,534 บาท/ไร่/ปี รองลงมาร้อยละ 20.70 เสียค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืชระหว่าง 3,535-6,569 บาท/ไร่/ปี และเสียค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืชต่ำสุด 500 บาท/ไร่/ปี สูงสุด 9,600 บาท/ไร่/ปี เฉลี่ย 2,606.90 บาท/ไร่/ปี

ค่าน้ำ

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ ร้อยละ 68.97 จ่ายค่าน้ำระหว่าง 200-2,464 บาท/ไร่/ปี รองลงมาร้อยละ 17.24 จ่ายค่าน้ำตั้งแต่ 2,465-4,764 บาท/ไร่/ปี ร้อยละ 13.79 จ่ายค่าน้ำ 4,764 บาท/ไร่/ปีขึ้นไป ค่าน้ำต่ำสุด 200 บาท/ไร่/ปี สูงสุด 7,000 บาท/ไร่/ปี เฉลี่ย 2,019.66 บาท/ไร่/ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่ข้อมูลนี้ต่อสาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นิตยสารเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าพระยา

การเลี้ยงสัตว์

เกษตรกรที่เลี้ยงสัตว์ 70 ราย มีรายละเอียดค่าใช้จ่ายในการลงทุน ดังนี้

ค่าใช้จ่ายในการลงทุน

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 77.78 เสียการลงทุนครั้งแรกเป็นเงินระหว่าง 6,000-54,000 บาท ร้อยละ 11.11 เสียการลงทุนระหว่าง 5,400-102,001 และ 102,002 บาทขึ้นไป ค่าใช้จ่ายในการลงทุนสำหรับการเลี้ยงสัตว์ต่ำสุดคือ 6,000 บาท สูงสุด 150,000 บาท เฉลี่ย 44,744.81 บาท

ค่าอาหาร

เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ส่วนใหญ่ร้อยละ 65.38 เสียค่าอาหารสัตว์ระหว่าง 2,500-13,667 บาท/ปี รองลงมาร้อยละ 23.08 เสียค่าอาหารสัตว์ระหว่าง 13,668-24,835 บาท/ปี และร้อยละ 11.54 เสียค่าอาหารสัตว์ 24,836 บาท/ปีขึ้นไป ค่าอาหารสัตว์ต่ำสุดคือ 2,550 บาท/ปี สูงสุด 36,000 บาท/ปี เฉลี่ยแล้วเกษตรกรเสียค่าอาหารสัตว์ 14,400.38 บาท/ปี

ค่าใช้จ่ายรวม

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 54.24 เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการลงทุน ได้แก่ ทำนา ทำไร่ อ้อย ปลูกผัก และเลี้ยงสัตว์ ระหว่าง 4,280-32,760 บาท/ปี รองลงมา ร้อยละ 32.20 เสียค่าใช้จ่ายระหว่าง 32,761-61,241 บาท/ปี ร้อยละ 6.78 เสียค่าใช้จ่ายระหว่าง 61,242-89,722 บาท/ปี และร้อยละ 6.78 เสียค่าใช้จ่าย 89,723 บาท/ปี ขึ้นไป ค่าใช้จ่ายรวมต่ำสุด 4,280 บาท/ปี สูงสุด 118,200 บาท/ปี เฉลี่ย 32,934.15 บาท/ปี

การกู้เงิน

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 58.47 ระบุว่าไม่ได้กู้เงินจากแหล่งใดเลย มีเกษตรกรเพียงร้อยละ 41.47 ที่กู้เงิน

แหล่งเงินทุน

เกษตรกรส่วนมากร้อยละ 65.30 กู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตร (ธ.ก.ส.) รองลงมา ร้อยละ 16.32 กู้เงินจากธนาคารพาณิชย์ ร้อยละ 18.36 และร้อยละ 6.12 กู้เงิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากสหกรณ์การเกษตร และแหล่งอื่น ๆ ซึ่งได้แก่ โรงงานรับซื้ออ้อย ตามลำดับ วัตถุประสงค์ของการกู้ยืมเงินก็เพื่อนำไปลงทุนในการประกอบอาชีพ ทำนา ทำไร่อ้อย ปลูกผัก และเลี้ยงสัตว์

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลทั่วไปด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจ

ข้อมูล	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (N)	ร้อยละ (%)
รายได้จากการทำนา (N*=38)		
4,400-23,520 บาท/ปี	21	55.26
23,521-42,641 บาท/ปี	11	28.95
42,642-61,762 บาท/ปี	2	5.26
61,763-80,883 บาท/ปี	3	7.89
80,884 บาท/ปีขึ้นไป	1	2.64
รายได้จากการทำนาต่ำสุด 4,400 บาท/ปี		
รายได้จากการทำนาสูงสุด 100,000 บาท/ปี		
รายได้จากการทำนาเฉลี่ย 26,418.42 บาท/ปี		
รายได้จากการทำไร่อ้อย (N*=73)		
5,000- 34,000 บาท/ปี	27	36.98
34,001- 63,001 บาท/ปี	22	30.14
63,002- 92,002 บาท/ปี	12	16.44
92,003-121,003บาท/ปี	3	7.89
80,884 บาท/ปีขึ้นไป	1	2.64
รายได้จากการทำไร่อ้อยต่ำสุด 5,000 บาท/ปี		
รายได้จากการทำไร่อ้อยสูงสุด 150,000 บาท/ปี		
รายได้จากการทำไร่อ้อยเฉลี่ย 42,612.33 บาท/ปี		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (N)	ร้อยละ (%)
รายได้จากการปลูกผัก (N*=29)		
5,000- 33,000 บาท/ปี	13	44.83
33,001- 58,001 บาท/ปี	11	37.93
58,002- 83,002 บาท/ปี	2	6.89
83,003-108,002 บาท/ปี	2	6.89
108,003 บาท/ปีขึ้นไป	1	3.46
รายได้จากการปลูกผักต่ำสุด 5,000 บาท/ปี		
รายได้จากการปลูกผักสูงสุด 130,000 บาท/ปี		
รายได้จากการปลูกผักเฉลี่ย 38,638.89 บาท/ปี		
รายได้จากการเลี้ยงสัตว์ (N*=70)		
5,600- 64,200 บาท/ปี	49	70.00
64,201-122,801 บาท/ปี	13	18.57
122,802-181,402 บาท/ปี	6	8.57
181,403 บาท/ปีขึ้นไป	2	2.86
รายได้จากการเลี้ยงสัตว์ต่ำสุด 5,600 บาท/ปี		
รายได้จากการเลี้ยงสัตว์สูงสุด 240,000 บาท/ปี		
รายได้จากการเลี้ยงสัตว์เฉลี่ย 56,262.50 บาท/ปี		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (N)	ร้อยละ (%)
รายได้อื่นๆ (N*= 9)		
รายได้จากการรับจ้างสารแข่งและรับจ้างทั่วไป		
2,000-11,500 บาท/ปี	2	22.22
11,501-21,001 บาท/ปี	1	11.12
21,002-30,502 บาท/ปี	3	33.33
30,503 บาท/ปีขึ้นไป	3	33.33
รายได้ต่ำสุด 2,000 บาท/ปี		
รายได้สูงสุด 40,000 บาท/ปี		
รายได้เฉลี่ย 22,344.44 บาท/ปี		
รายได้รวมทั้งหมด (N*=219)		
12,000- 73,375 บาท/ปี	65	55.08
73,376-134,751 บาท/ปี	36	30.51
134,752-196,127 บาท/ปี	11	9.32
196,128 บาท/ปีขึ้นไป	1	5.09
รายได้รวมต่ำสุด 12,000 บาท/ปี		
รายได้รวมสูงสุด 257,500 บาท/ปี		
รายได้รวมเฉลี่ย 81,368.64 บาท/ปี		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (N)	ร้อยละ (%)
<u>ค่าใช้จ่ายสำหรับการทำนา</u>		
<u>ค่าเตรียมดิน (N*=54)</u>		
200-300 บาท/ปี/ไร่	38	70.37
301-401 บาท/ปี/ไร่	6	11.11
402 บาท/ปี/ไร่ขึ้นไป	10	18.52
ค่าใช้จ่ายในการเตรียมดินต่ำสุด	200 บาท/ปี/ไร่	
ค่าใช้จ่ายในการเตรียมดินสูงสุด	500 บาท/ปี/ไร่	
ค่าใช้จ่ายในการเตรียมดินเฉลี่ย	345.37 บาท/ปี/ไร่	
<u>ค่าเมล็ดพันธุ์ (N*=49)</u>		
100-284 บาท/ไร่/ปี	21	42.86
285-469 บาท/ไร่/ปี	14	28.57
470 บาท/ไร่/ปีขึ้นไป	14	28.57
ค่าเมล็ดพันธุ์ต่ำสุด	100 บาท/ไร่/ปี	
ค่าเมล็ดพันธุ์สูงสุด	650 บาท/ไร่/ปี	
ค่าเมล็ดพันธุ์เฉลี่ย	332.24 บาท/ไร่/ปี	
<u>ค่าจ้างแรงงาน (N*=32)</u>		
100-234 บาท/ไร่/ปี	15	46.87
235-369 บาท/ไร่/ปี	10	31.25
370 บาท/ไร่/ปีขึ้นไป	7	21.88
ค่าจ้างแรงงานต่ำสุด	100 บาท/ไร่/ปี	
ค่าจ้างแรงงานสูงสุด	600 บาท/ไร่/ปี	
ค่าจ้างแรงงานเฉลี่ย	272.50 บาท/ไร่/ปี	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (N)	ร้อยละ (%)
ค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืช (N*=54)		
100-1,067 บาท/ไร่/ปี	42	77.78
1,068-2,035 บาท/ไร่/ปี	6	11.11
2,036 บาท/ไร่/ปีขึ้นไป	6	11.11
ค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืชต่ำสุด	100 บาท/ไร่/ปี	
ค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืชสูงสุด	3,000 บาท/ไร่/ปี	
ค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืชเฉลี่ย	785.93 บาท/ไร่/ปี	
ค่าปุ๋ย (N*=54)		
200- 801 บาท/ไร่/ปี	27	50.00
801-1,401 บาท/ไร่/ปี	16	29.63
1,402 บาท/ไร่/ปีขึ้นไป	11	20.37
ค่าปุ๋ยในการทำงานต่ำสุด	200 บาท/ปี/ไร่	
ค่าปุ๋ยในการทำงานสูงสุด	2,000 บาท/ปี/ไร่	
ค่าปุ๋ยในการทำงานเฉลี่ย	935.19 บาท/ปี/ไร่	
ค่าใช้จ่ายสำหรับทำไร่อ้อย		
ค่าเตรียมดิน (N*=73)		
300-374 บาท/ไร่/ปี	7	9.58
375-449 บาท/ไร่/ปี	6	8.22
450 บาท/ไร่/ปีขึ้นไป	60	82.20
ค่าเตรียมดินในการทำงานไร่อ้อยต่ำสุด	300 บาท/ไร่/ปี	
ค่าเตรียมดินในการทำงานไร่อ้อยสูงสุด	520 บาท/ไร่/ปี	
ค่าเตรียมดินในการทำงานไร่อ้อยเฉลี่ย	481.55 บาท/ไร่/ปี	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (N)	ร้อยละ (%)
ค่าพันธุ์ (N*=44)		
300-3,534 บาท/ไร่/ปี	36	81.82
3,535-6,769 บาท/ไร่/ปี	4	9.09
260770บาท/ไร่/ปีขึ้นไป	4	9.09
ค่าพันธุ์อ้อยต่ำสุด 300 บาท/ไร่/ปี		
ค่าพันธุ์อ้อยสูงสุด 10,000 บาท/ไร่/ปี		
ค่าพันธุ์อ้อยเฉลี่ย 1,863.64 บาท/ไร่/ปี		
ค่าจ้างแรงงาน (N*=63)		
200- 2,800 บาท/ไร่/ปี	58	84.13
2,801- 5,401 บาท/ไร่/ปี	6	9.52
5,402 บาท/ไร่/ปีขึ้นไป	4	6.36
ค่าจ้างแรงงานต่ำสุด 300 บาท/ไร่/ปี		
ค่าจ้างแรงงานสูงสุด 8,000 บาท/ไร่/ปี		
ค่าเมล็ดพันธุ์เฉลี่ย 1,628 บาท/ไร่/ปี		
ค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืช (N*=73)		
1,000-3,000 บาท/ไร่/ปี	74	64.38
3,001-5,001 บาท/ไร่/ปี	17	23.29
5,002 บาท/ไร่/ปีขึ้นไป	9	12.33
ค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืชต่ำสุด 1,000 บาท/ไร่/ปี		
ค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืชสูงสุด 7,000 บาท/ไร่/ปี		
ค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืชเฉลี่ย 2,956.16 บาท/ไร่/ปี		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (N)	ร้อยละ (%)
ค่าน้ำขี้ (N*=73)		
200-1,476 บาท/ไร่/ปี	36	49.31
1,468-2,935 บาท/ไร่/ปี	31	42.47
2,936 บาท/ไร่/ปีขึ้นไป	6	8.22
ค่าน้ำขี้ต่ำสุด 200 บาท/ไร่/ปี		
ค่าน้ำขี้สูงสุด 4,000 บาท/ไร่/ปี		
ค่าน้ำขี้เฉลี่ย 1,358.90 บาท/ไร่/ปี		
การปลูกผัก		
ค่าเตรียมดิน (N*=29)		
300- 1,034 บาท/ไร่/ปี	20	68.97
1,035- 1,769 บาท/ไร่/ปี	5	17.24
1,770 บาท/ไร่/ปีขึ้นไป	4	13.79
ค่าเตรียมดินสำหรับปลูกผักต่ำสุด 300 บาท/ไร่/ปี		
ค่าเตรียมดินสำหรับปลูกผักสูงสุด 2,500 บาท/ไร่/ปี		
ค่าเตรียมดินสำหรับปลูกผักเฉลี่ย 982.76 บาท/ไร่/ปี		
ค่าเมล็ดพันธุ์ (N*=23)		
300-3,534 บาท/ไร่/ปี	19	82.62
3,535-6,769 บาท/ไร่/ปี	2	8.69
6,770 บาท/ไร่/ปีขึ้นไป	2	8.69
ค่าเมล็ดพันธุ์ผักต่ำสุด 300 บาท/ไร่/ปี		
ค่าเมล็ดพันธุ์ผักสูงสุด 10,000 บาท/ไร่/ปี		
ค่าเมล็ดพันธุ์ผักเฉลี่ย 2,556.52 บาท/ไร่/ปี		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (N)	ร้อยละ (%)
<u>ค่าจ้างแรงงาน (N*=14)</u>		
100-234 บาท/ไร่/ปี	7	50.00
235-369 บาท/ไร่/ปี	4	28.57
370 บาท/ไร่/ปีขึ้นไป	3	21.43
ค่าจ้างแรงงานต่ำสุด 100 บาท/ไร่/ปี		
ค่าจ้างแรงงานสูงสุด 500 บาท/ไร่/ปี		
ค่าจ้างแรงงานเฉลี่ย 271.43 บาท/ไร่/ปี		
<u>ค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืช (N*=29)</u>		
500- 5,534 บาท/ไร่/ปี	21	72.41
3,535- 6,569 บาท/ไร่/ปี	6	20.70
6,570 บาท/ไร่/ปีขึ้นไป	2	6.89
ค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืชต่ำสุด 500 บาท/ไร่/ปี		
ค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืชสูงสุด 9,600 บาท/ไร่/ปี		
ค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืชเฉลี่ย 2,606.90 บาท/ไร่/ปี		
<u>ค่าน้ำ (N*=29)</u>		
200-2,464 บาท/ไร่/ปี	20	68.97
2,465-4,764 บาท/ไร่/ปี	5	17.24
4,765 บาท/ไร่/ปีขึ้นไป	4	13.79
ค่าน้ำต่ำสุด 200 บาท/ไร่/ปี		
ค่าน้ำสูงสุด 7,000 บาท/ไร่/ปี		
ค่าน้ำเฉลี่ย 2,019.66 บาท/ไร่/ปี		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (N)	ร้อยละ (%)
การลงทุน (N*=54)		
6,000- 54,000 บาท/ปี	42	50.00
54,001-102,001 บาท/ปี	6	11.11
102,002 บาท/ปีขึ้นไป	6	11.11
การลงทุนสำหรับการเลี้ยงสัตว์ต่ำสุด 6,000 บาท/ปี		
การลงทุนสำหรับการเลี้ยงสัตว์สูงสุด 150,000 บาท/ปี		
การลงทุนสำหรับการเลี้ยงสัตว์เฉลี่ย 44,794.81 บาท/ปี		
ค่าอาหารสัตว์ (N*=52)		
2,500-13,667 บาท/ปี	34	65.38
13,668-24,835 บาท/ปี	12	23.08
24,836 บาท/ปีขึ้นไป	6	11.54
ค่าอาหารสัตว์ต่ำสุด 2,500 บาท/ปี		
ค่าอาหารสัตว์สูงสุด 36,000 บาท/ปี		
ค่าอาหารสัตว์เฉลี่ย 14,440.38 บาท/ปี		
ค่าใช้จ่ายรวม (N=118)		
4,280-32,760 บาท/ปี	64	54.24
32,761-61,241 บาท/ปี	38	32.20
61,242-89,722 บาท/ปี	8	6.78
89,723 บาท/ปี ขึ้นไป	8	6.78
ค่าใช้จ่ายรวมต่ำสุด 4,280 บาท/ปี		
ค่าใช้จ่ายรวมสูงสุด 118,200 บาท/ปี		
ค่าใช้จ่ายรวมเฉลี่ย 32,934.15 บาท/ปี		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (N)	ร้อยละ (%)
การกู้ยืมเงิน		
ไม่กู้	69	58.47
กู้	49	41.53
แหล่งเงินกู้ (N*=49)		
ธนาคารเพื่อการเกษตร	32	65.30
ธนาคารพาณิชย์	8	16.32
สหกรณ์	9	18.36
อื่น ๆ	3	6.12

หมายเหตุ N* หมายถึง จำนวนคำตอบที่สามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือทางด้านการผลิตและการตลาด

ความอุดมสมบูรณ์ของดิน

จากการสัมภาษณ์เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 65.25 ระบุว่าดินมีความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง ร้อยละ 20.34 ระบุว่าดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และร้อยละ 14.41 ดินมีความอุดมสมบูรณ์ดี

ปัญหาเกี่ยวกับดิน

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 48.31 ระบุว่าดินไม่มีปัญหา รองลงมา ร้อยละ 31.36 ระบุว่ามีปัญหาด้านอื่น ๆ คือดินปลูกพืชแล้วไม่ค่อยงาม ร้อยละ 8.47 มีปัญหาเรื่องดินเปรี้ยว ร้อยละ 7.63 มีปัญหาดินเค็ม ร้อยละ 2.54 มีปัญหาเรื่องดินหน้าดิน และร้อยละ 1.69 ดินมีหินกรวดทรายมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความต้องการความช่วยเหลือเกี่ยวกับดิน

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 61.29 มีความต้องการคำแนะนำจากทางราชการในเรื่องการปรับปรุงดินและร้อยละ 38.71 อยากให้มีการตรวจสอบคุณภาพของดิน

แหล่งที่มาของเมล็ดพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรประมาณครึ่งหนึ่ง ร้อยละ 50.05 ซื้อเมล็ดพันธุ์เองซึ่งได้แก่พันธุ์ข้าว พันธุ์อ้อย พันธุ์ผัก และพันธุ์สัตว์ และร้อยละ 45.95 เก็บเมล็ดพันธุ์เองได้แก่พันธุ์ข้าว พันธุ์อ้อย พันธุ์ผัก และพันธุ์สัตว์ เช่นกัน

ปัญหาเกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ 48.65 ระบุว่าเมล็ดพันธุ์ที่เก็บเองให้ผลผลิตน้อย ร่องลงมาร้อยละ 37.84 มีปัญหาเรื่องเมล็ดพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์มีราคาแพงและร้อยละ 13.51 ประสบปัญหาเกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์พืชงอกไม่ดีเท่าที่ควร

ความต้องการความช่วยเหลือเกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรโดยส่วนมากร้อยละ 42.74 อยากให้ทางราชการหาเมล็ดพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์มาแจกจ่าย ร่องลงมาร้อยละ 29.84 อยากให้ทางราชการช่วยควบคุมราคาเมล็ดพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ให้มีราคาถูกลง และร้อยละ 27.42 อยากให้ทางราชการหาเมล็ดพันธุ์พืชมาจำหน่ายในราคาถูก

แหล่งน้ำที่ใช้ในการประกอบอาชีพ

เกษตรกรร้อยละ 37.50 อาศัยน้ำฝนสำหรับทำนาและปลูกอ้อย ร้อยละ 25.20 ใช้น้ำฝนในการปลูกผัก ร้อยละ 46.76 ใช้น้ำจากคลองชลประทานในการทำไร่อ้อยร้อยละ 38.91 ใช้น้ำจากคลองชลประทานปลูกข้าว ร้อยละ 0.78 ใช้น้ำจากคลองชลประทานสำหรับเลี้ยงสัตว์ซึ่งก็มีเพียงรายเดียวเท่านั้นเกษตรกรที่ใช้น้ำจากบ่อบาดาลมากที่สุดถึง ร้อยละ 89.60 ใช้น้ำเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 5.2 ใช้น้ำปลูกผัก ร้อยละ 3.9 ใช้น้ำไร่อ้อย และร้อยละ 1.3 ใช้น้ำปลูกข้าวซึ่งก็มีเพียงรายเดียวเท่านั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งน้ำ

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 78.35 ระบุว่าไม่มีปัญหาเรื่องน้ำ ร้อยละ 18.49 มีปัญหาเกี่ยวกับการปล่อยน้ำของคลองชลประทานไม่เพียงพอกับความต้องการ และปล่อยน้ำไม่ค่อตรงเวลา ร้อยละ 5.16 มีปัญหาเรื่องคลองส่งน้ำเข้าไม่ถึงพื้นที่ทำการเกษตร

ความต้องการความช่วยเหลือเกี่ยวกับแหล่งน้ำ

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 76.19 อยากได้ปล่อยน้ำจากคลองชลประทานให้เพียงพอกับความต้องการและตรงตามเวลา ร้อยละ 23.81 ต้องการให้ขุดคลองส่งน้ำเข้าพื้นที่ของตน

อัตราปุ๋ยที่ใช้

ข้าว เกษตรกรที่ปลูกข้าว 54 รายส่วนใหญ่ร้อยละ 70.37 ใช้ปุ๋ยในอัตรา 88-145 กิโลกรัม/ไร่ รองลงมาร้อยละ 25.93 ใช้ปุ๋ย 30-87 กิโลกรัม/ไร่ ร้อยละ 3.70 ใช้ปุ๋ย 146 กิโลกรัม/ไร่ขึ้นไป อัตราการใส่ปุ๋ยต่ำที่สุดคือ 30 กิโลกรัม/ไร่ สูงสุด 200 กิโลกรัม/ไร่ เฉลี่ยเกษตรกรใส่ปุ๋ย 72.59 กิโลกรัม/ไร่

อ้อย เกษตรกรผู้ปลูกอ้อย 73 รายส่วนใหญ่ร้อยละ 78.08 ใช้ปุ๋ยในอัตรา 50-100 กิโลกรัม/ไร่ รองลงมาร้อยละ 12.33 ใช้ปุ๋ยในอัตรา 101-151 กิโลกรัม/ไร่ ร้อยละ 9.59 ใช้ปุ๋ยในอัตรา 152 กิโลกรัม/ไร่ขึ้นไป อัตราการใส่ปุ๋ยในไร่อ้อยต่ำที่สุดคือ 50 กิโลกรัม/ไร่ สูงสุด 200 กิโลกรัม/ไร่ เฉลี่ยแล้วใส่ปุ๋ย 109.86 กิโลกรัม/ไร่

ผัก เกษตรกรผู้ปลูกผัก 29 รายโดยส่วนมากร้อยละ 68.97 ใช้ปุ๋ยในอัตรา 85-519 กิโลกรัม/ไร่ รองลงมาร้อยละ 17.24 ใช้ปุ๋ยในอัตรา 50-84 กิโลกรัม/ไร่ ร้อยละ 13.79 ใช้ปุ๋ยในอัตรา 120 กิโลกรัม/ไร่ขึ้นไป ซึ่งอัตราใส่ปุ๋ยต่ำที่สุดคือ 50 กิโลกรัม/ไร่ สูงสุด 150 กิโลกรัม/ไร่ เฉลี่ย 98.28 กิโลกรัม/ไร่

ปัญหาเรื่องปุ๋ย

จากการศึกษาเกษตรกรส่วนมากร้อยละ 61.60 ประสบปัญหาเรื่องปุ๋ยมีราคาแพง รองลงมาร้อยละ 25.36 ประสบปัญหาเรื่องปุ๋ยปลอม ร้อยละ 13.04 มีปัญหาเรื่องไม่ทราบวิธีการใส่ปุ๋ยสูตรใดระยะใด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความต้องการความช่วยเหลือเรื่องปุ๋ย

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรร้อยละ 35.51 อยากให้ทางราชการมีการควบคุมราคาปุ๋ยให้มีราคาถูกลง รองลงมาร้อยละ 22.95 อยากให้ทางราชการหาปุ๋ยมาจำหน่ายในราคาถูกร้อยละ 19.13 ต้องการคำแนะนำในการพิจารณาปุ๋ยแท้กับปุ๋ยปลอม ร้อยละ 12.57 ต้องการให้ทางราชการแจกปุ๋ย และร้อยละ 9.84 ต้องการคำแนะนำในการใช้ปุ๋ย

ปัญหาอื่น ๆ

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนมากร้อยละ 42.28 ประสบปัญหาเรื่องอาหารสัตว์มีราคาแพง ร้อยละ 24.39 ประสบปัญหาราคายารักษาโรคปลามีราคาแพง ร้อยละ 18.70 ประสบปัญหาปลาเมื่อเป็นโรคแล้วรักษาให้หายยาก และร้อยละ 14.63 ไม่ค่อยมีความรู้ในเรื่องการเลี้ยงปลาสวยงาม

ความต้องการความช่วยเหลือ

เกษตรกรส่วนมากร้อยละ 26.14 ต้องการให้ทางราชการแจกยารักษาโรคปลา ร้อยละ 22.16 อยากให้ทางราชการช่วยควบคุมราคาอาหารสัตว์ให้มีราคาถูกลง ร้อยละ 21.02 ต้องการคำแนะนำในการป้องกันกำจัดโรคปลา ร้อยละ 14.77 อยากให้มีการจัดการฝึกอบรมในเรื่องการเลี้ยงปลาสวยงาม ร้อยละ 10.80 อยากให้ทางราชการหายารักษาโรคปลามาจำหน่ายในราคาถูกลง และร้อยละ 5.11 ต้องการให้มีการจัดฝึกอบรมเรื่องการปลูกหน่อไม้ฝรั่ง

แหล่งจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร

จากการศึกษาลักษณะการจำหน่ายผลผลิตพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 67.12 จำหน่ายผลผลิตอ้อยให้กับโรงงานน้ำตาล รองลงมาร้อยละ 32.88 จำหน่ายให้กับพ่อค้าในท้องถิ่น ร้อยละ 53.70 จำหน่ายข้าวให้กับโรงสีข้าว และร้อยละ 25 จำหน่ายให้กับพ่อค้าในท้องถิ่น ส่วนหน่อไม้ฝรั่งจะขายให้กับโรงงาน คิดเป็นร้อยละ 62.07 และขายมะเขือ ข้าวโพดให้กับพ่อค้าในท้องถิ่นและขายส่งในตลาด คิดเป็นร้อยละ 27.59 และ 10.34 ตามลำดับ เกษตรกรส่วนมากร้อยละ 51.43 จำหน่ายปลาสวยงาม ให้กับตลาดนัดสวนจตุจักร รองลงมาร้อยละ 40 จำหน่ายให้กับพ่อค้าในท้องถิ่น และร้อยละ 8.57 จำหน่ายนมสดให้กับสหกรณ์การเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีการจำหน่ายผลผลิต

เกษตรกรส่วนมากร้อยละ 58.85 มีพ่อค้ามารับซื้อถึงที่ ร้อยละ 41.15 ระบุว่า นำผลผลิตไปขายเอง โรงงาน โรงสี และตลาด

การกำหนดราคาผลผลิตทางการเกษตร

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาชวงมร้อยละ 9.28 กำหนดราคาด้วยตนเอง เกษตรกรร้อยละ 90.72 ระบุว่าพ่อค้าจะเป็นผู้กำหนดราคา อ้อย ข้าว สัตว์ และผัก

ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดราคา

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนมากร้อยละ 74.4 ระบุว่าพ่อค้าให้ราคาต่ำและ ร้อยละ 25.6 ประสบกับปัญหาราคาผลผลิตไม่แน่นอน

ความต้องการความช่วยเหลือในเรื่องราคาผลผลิต

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนมากร้อยละ 74.40 อยากให้ทางราชการช่วยให้ ราคาผลผลิตสูงขึ้น ร้อยละ 20 อยากให้ทางราชการช่วยควบคุมราคาผลผลิตให้มีราคาคงตัว และ ร้อยละ 5.60 อยากให้มีการประกันราคาผลผลิต

ตารางที่ 4 แสดงปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือทางด้านการผลิตและการตลาด

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (N=118)	ร้อยละ (%)
<u>ความคิดเห็นเกี่ยวกับดิน</u>		
ดินอุดมสมบูรณ์ปานกลาง	77	65.25
ดินอุดมสมบูรณ์ดี	17	20.34
ดินอุดมสมบูรณ์ต่ำ	24	14.14

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (N=118)	ร้อยละ (%)
ปัญหาเกี่ยวกับดิน		
ไม่มีปัญหา	57	48.31
ดินปลูกพืชแล้วไม่งาม	37	31.36
ดินเปรี้ยว	10	8.47
ดินเค็ม	9	7.63
หน้าดินตื้น	3	2.54
ดินมีหิน-กรวด-ทราย	2	1.69
ความต้องการความช่วยเหลือ		
คำแนะนำจากทางราชการในเรื่อง การปรับปรุงดิน	76	61.29
ให้มีการตรวจสอบคุณภาพของดิน	38	38.71
แหล่งที่มาของเมล็ดพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ (N*=259)		
เก็บเมล็ดพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์เอง (ข้าว อ้อย ผักและสัตว์)	119	45.95
ซื้อ (อ้อย ข้าว ผักและสัตว์)	140	50.05
ปัญหาเกี่ยวกับพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ (N*=111)		
เมล็ดพันธุ์พืชที่เก็บเองให้ผลผลิตน้อย	54	48.65
เมล็ดพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์มีราคาแพง	42	37.84
เมล็ดพันธุ์พืชที่เก็บเองงอกไม่ดีเท่าที่ควร	15	13.51

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (N)	ร้อยละ (%)
ความต้องการความช่วยเหลือในเรื่องเมล็ดพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ (N*=124)		
อยากให้ทางราชการหาเมล็ดพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์มาแจก	53	42.74
อยากให้ทางราชการช่วยควบคุมราคาเมล็ดพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์	37	29.84
อยากให้ทางราชการหาเมล็ดพันธุ์พืชมาจำหน่ายในราคาถูก	34	27.42
แหล่งน้ำที่ใช้ในการประกอบอาชีพ		
น้ำฝน (N*=8)		
นาข้าว	3	37.55
ไร่อ้อย	3	37.55
แปลงผัก	2	25.00
น้ำจากคลองชลประทาน (N*=139)		
นาข้าว	50	35.91
ไร่อ้อย	65	46.76
แปลงผัก	23	16.55
เลี้ยงสัตว์	1	0.78
น้ำจากบ่อนบาดาล (N*=77)		
เลี้ยงสัตว์	69	89.60
นาข้าว	1	1.30
ไร่อ้อย	3	3.90
แปลงผัก	4	5.20

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (N)	ร้อยละ (%)
<u>ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งน้ำที่ใช่ (N*=97)</u>		
ไม่มีปัญหา	76	78.35
น้ำจากคลองชลประทานปล่อยน้ำไม่เพียงพอ	16	16.49
ความต้องการและปล่อยน้ำไม่ตรงเวลา		
คลองส่งน้ำเข้าไม่ถึงพื้นที่	5	5.16
<u>ความต้องการความช่วยเหลือเกี่ยวกับแหล่งน้ำ (N*=21)</u>		
อยากได้ปล่อยน้ำจากคลองชลประทานให้เพียงพอ	16	76.19
ต้องการและตรงตามเวลา		
อยากได้หยุดคลองส่งน้ำเข้าไปในพื้นที่ของตน	5	23.81
<u>อัตราการใช้น้ำ</u>		
นาข้าว (N=54)		
30- 87 กิโลกรัม/ไร่	14	25.93
88-145 กิโลกรัม/ไร่	38	70.37
146 กิโลกรัม/ไร่ขึ้นไป	3	3.70
อัตราการใช้น้ำในนาข้าวต่ำสุด	30	กิโลกรัม/ไร่
อัตราการใช้น้ำในนาข้าวสูงสุด	200	กิโลกรัม/ไร่
อัตราการใช้น้ำในนาข้าวเฉลี่ย	72.59	กิโลกรัม/ไร่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (N)	ร้อยละ (%)
อัตราการใช้ปุ๋ย		
ไร่อ้อย (N*=73)		
50-100 กิโลกรัม/ไร่	57	78.08
101-151 กิโลกรัม/ไร่	9	12.33
152 กิโลกรัม/ไร่ขึ้นไป	7	9.59
อัตราการใช้ปุ๋ยในไร่อ้อยต่ำสุด	50 กิโลกรัม/ไร่	
อัตราการใช้ปุ๋ยในไร่อ้อยสูงสุด	200 กิโลกรัม/ไร่	
อัตราการใช้ปุ๋ยในไร่อ้อยเฉลี่ย	109.8 กิโลกรัม/ไร่	
แปลงผัก (N*=29)		
50- 84 กิโลกรัม/ไร่	5	17.24
85-119 กิโลกรัม/ไร่	20	68.79
120 กิโลกรัม/ไร่ขึ้นไป	4	13.79
อัตราการใช้ปุ๋ยในแปลงผักต่ำสุด	50 กิโลกรัม/ไร่	
อัตราการใช้ปุ๋ยในแปลงผักสูงสุด	150 กิโลกรัม/ไร่	
อัตราการใช้ปุ๋ยในแปลงผักเฉลี่ย	98.18 กิโลกรัม/ไร่	
ปัญหาเรื่องปุ๋ย (N*=138)		
ปุ๋ยมีราคาแพง	85	61.60
ปุ๋ยปลอม	35	25.36
ไม่ทราบว่าควรใช้ปุ๋ยสูตรใดระยะใด	18	13.04

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (N)	ร้อยละ (%)
ความต้องการความช่วยเหลือเรื่องปุ๋ย (N*=138)		
อยากให้ทางราชการควบคุมราคาปุ๋ยให้ถูกลง	65	35.51
อยากให้ทางราชการหาปุ๋ยเคมีมาจำหน่าย ในราคาถูก	42	22.57
คำแนะนำในการพิจารณาปุ๋ยแท้กับปุ๋ยปลอม	35	19.13
อยากให้ทางราชการแจกปุ๋ย	23	12.57
คำแนะนำในการใช้ปุ๋ย	18	9.84
ปัญหาอื่น ๆ (N*=127)		
อาหารสัตว์มีราคาแพง	52	42.28
ยารักษาโรคปลา มีราคาแพง	30	24.39
ปลาสวยงามเมื่อเป็นโรคครีกรักษาให้หายยาก	23	15.70
ไม่ค่อยมีความรู้ เรื่องการเลี้ยงปลาสวยงาม	18	14.63
ความต้องการความช่วยเหลือ (N*=176)		
แจกยารักษาโรคปลา	46	26.14
ให้ทางราชการควบคุมราคาอาหารสัตว์ให้มี ราคาถูกลง	39	22.16
คำแนะนำในการป้องกันกำจัดโรคปลา	37	21.02
จัดให้มีการฝึกอบรมในเรื่องการเลี้ยงปลาสวยงาม	26	14.77
หาขายารักษาโรคปลามาจำหน่ายในราคาถูก	19	10.80
จัดฝึกอบรมในเรื่องการปลูกหน่อไม้ฝรั่ง	9	5.11

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (N)	ร้อยละ (%)
แหล่งจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร		
อ้อย (N=73)		
โรงงานทำน้ำตาล	49	67.12
พ่อค้าในท้องถิ่น	24	32.88
ข้าว (N=38)		
โรงสีข้าว	29	76.32
พ่อค้าในท้องถิ่น	8	23.68
ผัก (N=29)		
โรงงาน (หน่อไม้ฝรั่ง)	18	62.07
พ่อค้าในท้องถิ่น	8	27.59
ขายส่งในตลาด	3	10.34
สัตว์ (N=70)		
สวนจัดจักร (ปลาสายงาม)	36	51.43
พ่อค้าในท้องถิ่น	28	40.00
สหกรณ์การเกษตร	6	8.75
การจำหน่ายผลผลิต (N=226)		
มีพ่อค้ามารับซื้อถึงที่	133	58.85
นำไปขายเอง(โรงงาน โรงสี ตลาด)	93	41.15

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (N)	ร้อยละ (%)
การกำหนดราคาผลผลิต (N*=194)		
พ่อค้าเป็นผู้กำหนดราคา (อ้อย ข้าว ผักและสัตว์)	176	90.72
กำหนดราคาด้วยตนเอง (ปลาสดขงาม)	18	9.28
ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดราคา (N*=125)		
พ่อค้าให้ราคาต่ำ	93	74.40
ราคาผลผลิตไม่แน่นอน	32	25.60
ความต้องการความช่วยเหลือในเรื่องราคาผลผลิต (N*=125)		
อยากได้ทางราชการช่วยให้ ราคาผลผลิตสูงขึ้น	93	74.40
อยากให้มีการประกันราคา	25	20.00
อยากได้ทางราชการช่วยควบคุมราคาผลผลิต	7	5.60

หมายเหตุ N* คือจำนวนคำตอบที่สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตอนที่ 3 ความต้องการความช่วยเหลือทางการ เกษตร

ด้านพันธุ์พืช

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีความต้องการพันธุ์อ้อยอยู่ในระดับมาก (2.43) พันธุ์ข้าวอยู่ในระดับปานกลาง (2.37) พันธุ์หน่อไม้ฝรั่งมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง (2.11) และมีความต้องการพันธุ์พืชอื่น ๆ ได้แก่ มะพร้าว ข้าวโพด ไม้ดอกและพันธุ์ผัก อยู่ในระดับน้อย (1.50)

ด้านพันธุ์สัตว์

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีความต้องการพันธุ์ปลาสวยงามอยู่ในระดับปานกลาง (2.16) ต้องการพันธุ์สุกรอยู่ในระดับปานกลาง (2.00) พันธุ์ไก่ระดับปานกลาง (1.78) พันธุ์โคนมอยู่ในระดับปานกลาง (1.69) และต้องการพันธุ์เป็ดอยู่ในระดับน้อย (1.5)

ด้านปุ๋ย

เกษตรกรมีความต้องการความช่วยเหลือในเรื่องปุ๋ยเคมีอยู่ในระดับมาก (2.54) และต้องการปุ๋ยคอกในระดับปานกลาง (2.26)

ด้านการจัดตั้งกลุ่ม

เกษตรกรมีความต้องการให้จัดตั้งกลุ่มผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ อยู่ในระดับมาก (2.48) ต้องการให้จัดตั้งกลุ่มผู้ปลูกข้าวอยู่ในระดับมาก (2.35) กลุ่มผู้ปลูกอ้อยอยู่ในระดับปานกลาง (2.24) ต้องการให้จัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงปลาสวยงามอยู่ในระดับปานกลาง (2.19) ต้องการให้จัดตั้งกลุ่มอื่น ๆ ได้แก่ กลุ่มผู้เลี้ยงโค กลุ่มผู้ซื้ออุปกรณ์ และกลุ่มเลี้ยงไหมอยู่ในระดับปานกลาง (2.17) ต้องการให้จัดตั้งกลุ่มผู้ปลูกหน่อไม้ฝรั่งอยู่ในระดับปานกลาง (1.77)

ด้านแหล่งเงินทุน

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีความต้องการกู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตร (ชกส.) อยู่ในระดับมาก (2.48) มีความต้องการกู้เงินจากสหกรณ์การเกษตรอยู่ในระดับปานกลาง (1.73) และต้องการกู้เงินจากธนาคารพาณิชย์อยู่ในระดับปานกลาง (1.72)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 แสดงระดับความต้องการความช่วยเหลือ

ระดับความต้องการความช่วยเหลือ									
รายการ	3		2		1		ค่าเฉลี่ยระดับ ความต้องการ*	ความ หมาย	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%			
พันธุ์พืช									
อ้อย	43	61.43	14	20.00	13	18.57	2.43	มาก	
ข้าว	29	46.77	23	37.10	10	16.13	2.31	ปานกลาง	
หน่อไม้ฝรั่ง	14	50.00	3	10.71	11	42.31	2.11	ปานกลาง	
อื่น ๆ (มะพร้าว ข้าวโพด, ไม้ดอกและผัก)	14	53.85	5	19.23	7	26.92	1.50	น้อย	
พันธุ์สัตว์									
ปลาสวยงาม	40	45.45	22	25.00	26	29.55	2.16	ปานกลาง	
ไก่	9	25.00	10	27.78	17	47.22	1.78	ปานกลาง	
โค	8	34.78	-	-	15	65.22	1.69	ปานกลาง	
เป็ด	4	14.29	6	21.42	18	64.29	1.50	น้อย	
อื่น ๆ (สุกร)	3	50.00	-	-	3	50.00	2.00	ปานกลาง	
ปุย									
ปุยเคมี	65	62.50	50	28.85	9	8.65	2.54	มาก	
ปุยคอก	38	52.78	15	20.83	19	26.39	2.26	ปานกลาง	
การจัดตั้งกลุ่ม									
กลุ่มผู้เลี้ยงปลา สวยงาม	33	48.53	15	22.06	20	29.41	2.19	ปานกลาง	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ระดับความต้องการความช่วยเหลือ									
รายการ	3		2		1		ค่าเฉลี่ยระดับ ความต้องการ*	ความ หมาย	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%			
กลุ่มผู้ปลูกอ้อย	32	55.17	8	13.79	18	31.04	2.24	ปานกลาง	
กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร	23	40.35	14	24.56	20	34.09	2.05	ปานกลาง	
กลุ่มผู้ปลูกไม้ ดอกไม้ประดับ	19	65.53	5	18.53	15	17.24	2.48	มาก	
กลุ่มผู้ปลูกข้าว	21	61.76	4	11.77	9	26.47	2.35	มาก	
กลุ่มผู้เลี้ยงโค	7	58.33	-	-	5	41.67	2.17	ปานกลาง	
กลุ่มผู้ซื้ออุปกรณ์ กลุ่มผู้เลี้ยงไหม	6	33.33	2	11.11	10	55.56	1.77	ปานกลาง	
กลุ่มผู้ปลูกหน่อ ไม้ฝรั่ง	6	33.33	2	11.11	10	55.56	1.77	ปานกลาง	
แหล่งเงินกู้									
ธ.ก.ส.	71	66.28	15	14.15	20	18.87	2.45	มาก	
ธนาคารพาณิชย์	7	24.14	7	7.14	15	51.72	1.72	ปานกลาง	
อื่น ๆ (สหกรณ์)	1	9.09	6	54.55	4	36.36	1.73	ปานกลาง	

หมายเหตุ * ระดับความต้องการความช่วยเหลือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

จากการศึกษาความต้องการความช่วยเหลือทางการเกษตร ของเกษตรกรในตำบลปากแรต อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำนวน 118 ครัวเรือน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละและค่ามัธยมาเลขคณิต สามารถสรุปผลได้ดังนี้

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 60.17 เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 45.5 ปี มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 5 คน ร้อยละ 74.58 เป็นผู้จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 เกษตรกรร้อยละ 39.38 ประกอบอาชีพหลักคือทำไร่อ้อยมากที่สุด ร้อยละ 41.49 เลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพรอง เกษตรกรมีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 5.17 ไร่/ครัวเรือน ร้อยละ 61.02 มีที่ดินเป็นของตนเองทั้งหมด เกษตรกรผู้ทำนามีรายได้จากการทำนาต่ำสุด 4,400 บาท/ปี สูงสุด 100,000 บาท/ปี รายได้เฉลี่ย 26,418.42 บาท/ปี รายได้จากการทำไร่อ้อยต่ำสุด 5,000 บาท/ปี สูงสุด 150,000 บาท/ปี เฉลี่ย 42,612.33 บาท/ปี รายได้จากการปลูกผักต่ำสุดปีละ 5,000 บาท สูงสุด 130,000 บาท/ปี รายได้จากการขายผักเฉลี่ย 38,638.89 บาท/ปี รายได้จากการเลี้ยงสัตว์ต่ำสุด 5,600 บาท/ปี สูงสุด 240,000 บาท/ปี เฉลี่ย 56,262.50 บาท/ปี รายได้อื่น ๆ ได้แก่รายได้จากการรับจ้างงานช่างและรับจ้างทั่วไป ต่ำสุด 2,000 บาท/ปี สูงสุด 40,000 บาท/ปี รายได้รวมเฉลี่ย 81,368.64 บาท/ปี รวมค่าทำนาเฉลี่ย 2,529.44 บาท/ไร่/ปี ค่าทำไร่อ้อยเฉลี่ย 7,325.38 บาท/ไร่/ปี รวมค่าปลูกผักเฉลี่ย 7,728.28 บาท/ไร่/ปี รวมค่าใช้จ่ายสำหรับการเลี้ยงสัตว์เฉลี่ย 58,700.37 บาท/ไร่/ปี ค่าใช้จ่ายรวมเฉลี่ย 32,934.15 บาท/ปี การกู้เงินเกษตรกรร้อยละ 65.3 จะกู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธ.ก.ส.) วัตถุประสงค์ของการกู้ยืมเงินเพื่อการลงทุนในการประกอบอาชีพ ทำนา ทำไร่อ้อย ปลูกผัก และเลี้ยงสัตว์

ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือทางด้านการผลิตและการตลาด

การจำหน่ายผลผลิต

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 67.12 จำหน่ายอ้อยให้กับโรงงานน้ำตาล ร้อยละ 57.7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำหน่ายข้าวจำหน่ายให้กับโรงสี ร้อยละ 62.07 จำหน่ายผักให้กับโรงงาน(หน่อไม้ฝรั่ง) ร้อยละ 51.43 จำหน่ายสัตว์ (ปลาสวยงาม)ให้กับสวนจัดจักร

การกำหนดราคาผลผลิต

การกำหนดราคาผลผลิต เกษตรกรร้อยละ 74.4 ระบุว่าพ่อค้าจะเป็นผู้กำหนดราคา ซึ่งเกษตรกรเองก็ประสบปัญหาเพราะพ่อค้าให้ราคาต่ำ ปัญหารองลงมาคือราคาผลผลิตไม่แน่นอนซึ่งความต้องการความช่วยเหลือก็คือเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 74.40 คืออยากให้ทางราชการช่วย ให้ราคาผลผลิตมีราคาที่สูงขึ้น ร้อยละ 20.00 อยากให้ทางราชการช่วยให้ราคาคงตัว และให้มีการประกันราคาร้อยละ 5.6 ตามลำดับ

ความอุดมสมบูรณ์ของดิน

ในด้านความอุดมสมบูรณ์ของดินนั้นเกษตรกรร้อยละ 65.25 ระบุว่าดินมีความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง ร้อยละ 8.47 ประสบปัญหาดินปลูกพืชแล้วไม่ค่อยงาม ความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรคือ คำแนะนำเกี่ยวกับการปรับปรุงดินให้อุดมสมบูรณ์ และให้มีการตรวจสอบคุณภาพของดิน

แหล่งที่มาของเมล็ดพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 54.05 ซื้อเมล็ดพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ ซึ่งร้อยละ 49.95 ระบุว่าประสบปัญหาเมล็ดพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์มีราคาแพง เมล็ดพันธุ์พืชที่เก็บไว้เองให้ผลผลิตน้อย ดังนั้น เกษตรกรมีความต้องการความช่วยเหลือ คือเกษตรกรร้อยละ 42.74 อยากให้ทางราชการหาเมล็ดพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์มาแจก รองลงมาร้อยละ 29.84 อยากให้ทางราชการควบคุมราคาเมล็ดพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ให้มีราคาถูกลง ร้อยละ 27.42 อยากให้ทางราชการหาเมล็ดพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์มาจำหน่ายในราคาถูก

แหล่งน้ำที่ใช้ในการประกอบอาชีพ

เกษตรกรร้อยละ 37.5 ใช้น้ำฝนสำหรับทำนา ร้อยละ 46.7 ใช้น้ำจากคลองชลประทานจากการทำไร่อ้อย ร้อยละ 89.6 ใช้น้ำจากบ่อบาดาลสำหรับเลี้ยงสัตว์ เกษตรกรร้อยละ 78.35 ตอบว่าไม่มีปัญหาเรื่องแหล่งน้ำ ร้อยละ 18.49 ประสบปัญหาเรื่องการปล่อยน้ำจากคลองชลประทานไม่เพียงพอต่อความต้องการ และปล่อยน้ำไม่ตรงตามเวลา ร้อยละ 5.16 มีปัญหาเรื่องคลองส่งน้ำเข้าไม่ถึงพื้นที่ทำการเกษตร ความต้องการความช่วยเหลือคืออยากให้ปล่อยน้ำให้เพียงพอและตรงตามเวลาและต้องการให้ขุดคลองส่งน้ำเข้าพื้นที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้ปุ๋ย

เกษตรกรผู้ทำนาใช้ปุ๋ยเฉลี่ย 72.59 กิโลกรัมต่อไร่ เกษตรกรผู้ทำไร่อ้อยใช้ปุ๋ยเฉลี่ย 109.86 กิโลกรัมต่อไร่ เกษตรกรผู้ปลูกผักใช้ปุ๋ยเฉลี่ย 98.28 กิโลกรัมต่อไร่ เกษตรกรร้อยละ 61.60 ประสบปัญหาเรื่องปุ๋ยราคาแพง ร้อยละ 25.36 ประสบปัญหาเรื่องปุ๋ยปลอม ร้อยละ 13.04 ไม่ทราบว่าควรใช้ปุ๋ยสูตรใดในระยะใด เกษตรกรร้อยละ 35.15 อยากให้ทางราชการช่วยควบคุมราคาปุ๋ยให้ถูกลงร้อยละ 22.95 อยากให้ทางราชการหาปุ๋ยมาจากหน่วยในราคาถูก เกษตรกรร้อยละ 12.57 ต้องการให้ทางราชการแจกปุ๋ย และร้อยละ 9.84 ต้องการคำแนะนำในการพิจารณาปุ๋ยแท้กับปุ๋ยปลอม

ปัญหาและความต้องการช่วยเหลือด้านอื่นๆ

เกษตรกรร้อยละ 42.28 ประสบกับปัญหาอาหารสัตว์มีราคาแพง ร้อยละ 21.90 ประสบปัญหาการรักษาโรคปลา มีราคาแพง ร้อยละ 24.39 มีปัญหาเรื่องปลาเป็นโรคแล้วรักษาให้หายยาก ร้อยละ 15.70 ประสบปัญหาไม่ค่อยมีความรู้เรื่องการเลี้ยงปลาสวยงาม เกษตรกรร้อยละ 26.14 ต้องการให้ทางราชการแจกยารักษาโรคปลา ร้อยละ 22.16 ต้องการให้ทางราชการช่วยควบคุมราคาอาหารสัตว์ให้ถูกลง ร้อยละ 21.02 ต้องการคำแนะนำในการป้องกันกำจัดโรคปลา ร้อยละ 14.77 ต้องการให้มีการฝึกอบรมเรื่องการเลี้ยงปลาสวยงาม ร้อยละ 5.11 ต้องการให้มีการจัดการฝึกอบรมเรื่องการปลูกหน่อไม้ฝรั่ง

ระดับความต้องการความช่วยเหลือ

ด้านพันธุ์พืช

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรร้อยละ 46.77 ระบุว่ามีความต้องการพันธุ์ข้าวมาก ร้อยละ 61.43 ระบุว่าต้องการพันธุ์อ้อยมาก ร้อยละ 50.00 ระบุว่าต้องการพันธุ์หน่อไม้ฝรั่งมาก และร้อยละ 53.83 ระบุว่าต้องการพันธุ์อื่น ๆ ได้แก่ พันธุ์มะพร้าว ข้าวโพด พันธุ์ไม้ดอก และพันธุ์ผักมาก

ด้านพันธุ์สัตว์

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรร้อยละ 45.45 ระบุว่าต้องการพันธุ์ปลาสวยงามมาก ร้อยละ 47.22 ระบุว่าต้องการพันธุ์ไก่เนื้อ ร้อยละ 64.29 ระบุว่าต้องการพันธุ์เป็ดน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ร้อยละ 65.22 ระบุว่าต้องการพันธุ์โคน้อย และร้อยละ 50.00 ระบุว่าต้องการพันธุ์อื่น ๆ ได้แก่ พันธุ์สุกร

ด้านปุ๋ย

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรร้อยละ 52.78 ระบุว่ามีความต้องการปุ๋ยคอกปานกลาง และร้อยละ 62.50 ต้องการปุ๋ยเคมีมาก

ด้านการจัดตั้งกลุ่ม

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรร้อยละ 43.35 ระบุว่าต้องการให้จัดตั้งกลุ่มแม่บ้าน เกษตรกรมาก ร้อยละ 65.53 ระบุว่าต้องการให้จัดตั้งกลุ่มผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับมาก ร้อยละ 48.53 ระบุว่าต้องการให้จัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงปลาสวยงามมาก ร้อยละ 61.76 ระบุว่าต้องการให้จัดตั้งกลุ่มผู้ปลูกข้าวมาก ร้อยละ 55.17 ระบุว่าต้องการให้จัดตั้งกลุ่มผู้ปลูกอ้อยมาก ร้อยละ 55.56 ต้องการให้จัดตั้งกลุ่มผู้ปลูกหน่อไม้ฝรั่งน้อย ร้อยละ 58.33 ต้องการให้จัดตั้งกลุ่มอื่น ๆ ได้แก่ กลุ่มผู้เลี้ยงโคนม กลุ่มผู้ซื้ออุปกรณ์และกลุ่มผู้เลี้ยงไหมมาก

ด้านแหล่งเงินกู้

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรร้อยละ 66.55 ระบุว่าต้องการกู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธ.ก.ส.) มาก ร้อยละ 51.72 ระบุว่าต้องการกู้เงินจากธนาคารพาณิชย์น้อย ร้อยละ 54.55 ระบุว่าต้องการกู้เงินจากแหล่งอื่น ๆ สหกรณ์การเกษตรปานกลาง

ในการให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรนั้น ควรให้เหมาะสมและตรงตามความต้องการของเกษตรกร ซึ่งความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรตำบลปากแตร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ได้ลำดับไว้ ดังนี้

ความช่วยเหลือด้านราคาผลผลิต

- 1) ช่วยควบคุมให้ราคาผลผลิตสูงขึ้น
- 2) จัดให้มีการประกันราคา
- 3) ควบคุมราคาผลผลิตให้คงตัว

ความต้องการความช่วยเหลือเกี่ยวกับดิน

- 1) คำแนะนำจากทางราชการในการปรับปรุงดินให้ดีขึ้น
- 2) ให้มีการตรวจสอบคุณสมบัติของดิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความต้องการความช่วยเหลือ เรื่อง เมล็ดพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์

1) ให้ทางราชการหาเมล็ดพันธุ์พืชมาแจกซึ่งเมล็ดพันธุ์ที่เกษตรกรต้องการคือ พันธุ์อ้อย พันธุ์ข้าวตามลำดับ พันธุ์สัตว์ที่เกษตรกรต้องการคือ พันธุ์ปลาสวยงาม สุนัข ไก่และโค มากน้อยตามลำดับ

2) ให้ทางราชการช่วยควบคุมเมล็ดพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ให้มีราคาถูกลง

3) ให้ทางราชการหาเมล็ดพันธุ์มาจำหน่ายในราคาถูก

ความต้องการความช่วยเหลือเกี่ยวกับแหล่งน้ำ

1) ให้ปล่อยน้ำจากคลองชลประทานให้เพียงพอและตรงตามเวลา

2) ขุดคลองส่งน้ำไปยังพื้นที่ทำการเกษตร ของเกษตรกรที่คลองส่งน้ำยังเข้าไม่ถึง

ความต้องการความช่วยเหลือเกี่ยวกับปุ๋ย

1) ให้ทางราชการควบคุมราคาปุ๋ยให้ถูกลง

2) หาปุ๋ยเคมีมาจำหน่ายในราคาถูก

3) ให้คำแนะนำในการพิจารณาเกี่ยวกับปุ๋ยแอมโมเนียและปุ๋ยปดอม

4) ให้ทางราชการแจกปุ๋ยเคมี

5) คำแนะนำในการใช้ปุ๋ยเคมี

ความต้องการความช่วยเหลือด้านอื่น ๆ

1) ให้ทางราชการแจกยารักษาโรคปลา

2) ให้ช่วยควบคุมราคาอาหารสัตว์ให้ถูกลง

3) คำแนะนำในการป้องกันกำจัดโรคปลา

4) จัดฝึกอบรมเรื่องการเลี้ยงปลาสวยงาม

5) หายารักษาโรคปลามาจำหน่ายในราคาถูก

6) จัดฝึกอบรมในเรื่องการปลูกหน่อไม้ฝรั่ง

ความต้องการความช่วยเหลือในการจัดตั้งกลุ่ม

1) จัดตั้งกลุ่มผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ

2) จัดตั้งกลุ่มผู้ปลูกข้าว

3) จัดตั้งกลุ่มผู้ปลูกอ้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 4) จัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงปลาสวยงาม
- 5) จัดตั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

ข้อเสนอแนะต่อผลการวิจัย

จากผลการศึกษาความต้องการความช่วยเหลือทางการเงินของเกษตรกร ตำบลปากแตร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. จากข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม พบว่าต้นทุนการผลิตสูง ทำให้เกษตรกรมีความต้องการกู้เงิน จากแหล่งเงินทุนต่าง ๆ มาก ดังนั้น ทางราชการควรช่วยเหลือเรื่องของการเพิ่มสินเชื่อให้มากขึ้น โดยผ่านธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธ.ก.ส.) และกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ดำเนินการปล่อยสินเชื่อให้มากขึ้น และคิดดอกเบี้ยในอัตราต่ำ และขั้นตอนไม่ยุ่งยาก หรือจัดตั้งกองทุนในระดับหมู่บ้าน โดยมีการระดมเงินทุนสำหรับหมู่บ้านขึ้น โดยทางราชการจะจัดเงินสมทบให้ตามความจำเป็น

การถือครองที่ดินพบว่า เกษตรกร ตำบลปากแตร มีพื้นที่ทำการเกษตรขนาดเล็กเฉลี่ยครอบครัวละ 5.17 ไร่ ทำให้การเพาะปลูกมีขนาดเล็กตามไปด้วย เกษตรกรร้อยละ 38.98 ต้องทำการเช่าที่ดินผู้อื่นเพื่อเพิ่มพื้นที่ในการเพาะปลูก ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าว ควรจัดการปฏิรูปที่ดินให้เกษตรกรตามความเหมาะสม

2. ข้อมูลด้านปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือทางการเงินด้านการผลิตและการตลาด พบว่าเกษตรกรประสบปัญหาในเรื่อง เมล็ดพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปุ๋ย อาหารสัตว์ ยารักษาโรคปลา มีราคาแพง ราคาผลผลิตต่ำ และราคาผลผลิตไม่แน่นอน ดังนั้นทางหน่วยงานส่งเสริมการเกษตรน่าจะจัดซื้อ เมล็ดพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปุ๋ย อาหารสัตว์ และยารักษาโรคปลาจำหน่ายให้แก่เกษตรกรในราคาถูก จัดตั้งตลาดรับซื้อผลผลิตของเกษตรกรให้ราคาที่เป็นธรรม มีการประกันราคาและพยุงราคาผลผลิตเพื่อลดปัญหาดังกล่าวข้างต้น

3. ความต้องการความช่วยเหลือด้านแหล่งน้ำ ถึงแม้จะมีคลองชลประทานให้แก่เกษตรกรก็ยังประสบปัญหาในเรื่องการปล่อยน้ำไม่เพียงพอกับความต้องการ และไม่ตรงตามเวลา บังคับคลองส่งน้ำไม่ทั่วถึง ดังนั้นทางหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบควรจัดส่งน้ำให้เพียงพอกับความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต้องการและตรงตามเวลา และขุดคลองส่งน้ำเพิ่มในพื้นที่ที่คลองส่งน้ำยังไม่ถึง

4. ความต้องการให้มีการจัดฝึกอบรม เนื่องจากเกษตรกรที่มีอาชีพเลี้ยงปลาสวยงาม และปลูกหน่อไม้ฝรั่ง มีความรู้ในเรื่องการประกอบอาชีพดังกล่าว ดังนั้นทางหน่วยงานส่งเสริมการเกษตรก็ควรที่จะจัดการฝึกอบรม เรื่องการเลี้ยงปลาสวยงาม และการปลูกหน่อไม้ฝรั่ง ให้กับเกษตรกรผู้สนใจนอกจากให้ความรู้ในเรื่องดังกล่าวแล้ว น่าที่จะให้ความรู้ในเรื่องการใช้น้ำในวิธีการใช้น้ำที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพด้วย

5. ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ควรส่งเสริมให้เกษตรกร เห็นความสำคัญของการจัดตั้งกลุ่ม และให้ความรู้ในเรื่องกลุ่ม เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้และสามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ในเรื่องต่าง ๆ และช่วยจัดตั้งกลุ่มตามความต้องการของเกษตรกรดังนี้ กลุ่มผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ กลุ่มผู้ปลูกข้าว กลุ่มผู้ปลูกอ้อย กลุ่มผู้เลี้ยงปลาสวยงาม และกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาการให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกร เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมิใช่สิ่งที่ทำได้ง่ายนัก ซึ่งการให้ความช่วยเหลือจะต้องมีลักษณะที่ค่อยเป็นค่อยไป จากการศึกษาเมื่อทราบถึงความต้องการความช่วยเหลือ จัดลำดับตามความต้องการก่อนหลังแล้วก็ควรให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อประโยชน์ของเกษตรกรเอง และในสภาพการเผยแพร่ความรู้การทำกรเกษตรแผนใหม่ และการให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรยังไม่สามารถเผยแพร่และช่วยเหลือเกษตรกรได้อย่างทั่วถึง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีจำนวนน้อยและเป็นผลให้การเผยแพร่ กระจายความรู้และให้ความช่วยเหลือเกษตรกรได้ไม่ทั่วถึงและไม่ครอบคลุมเท่าที่ควร ซึ่งก็เป็นปัญหาที่ทางราชการต้องแก้ไขในด้านการเพิ่มอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ให้มีอัตรากำลังเพียงพอที่จะปฏิบัติงานได้อย่างทั่วถึงและปรับปรุงแก้ไขวิธีการส่งเสริมการเกษตรแผนใหม่มาใช้ในวงกว้างต่าง ๆ และในการให้ความช่วยเหลือนั้นควรให้ความช่วยเหลือตามลำดับของแต่ละด้านที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น

สำหรับผู้ที่มีความประสงค์ที่จะทำงานวิจัยในลักษณะนี้ให้ผู้ทำการวิจัย เพิ่มคำถามเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่างเกษตรกรด้วยกันเอง เกษตรกรกับกลุ่ม และ เกษตรกรกับภาครัฐบาล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(หน่วยงาน เจ้าหน้าที่) ในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และปริมาณการใช้สารกำจัดศัตรูพืช เพื่อเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นถึงระบบการเกษตรในปัจจุบันผลักดันให้ใช้สารเคมีมากขึ้นเพียงใด มีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและตัวเกษตรกร เพื่อเจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสารสกัดสะเดามาใช้ควบคุมศัตรูพืชแทนการใช้สารเคมี

ข้อเสนอแนะต่อวิธีการวิจัย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ตัวผู้ทำการวิจัยเองประสบปัญหาคือเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์บางรายไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการตอบคำถาม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะตัวเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ไว้วางใจ และไม่คุ้นเคยกับตัวผู้สัมภาษณ์ ดังนั้นเพื่อให้เกษตรกรไว้วางใจ และให้ความร่วมมือกับตัวผู้สัมภาษณ์อาจจะปฏิบัติดังนี้

1. เข้าไปทำความคุ้นเคยกับเกษตรกร ก่อนทำการสัมภาษณ์โดยเข้าไปคลุกคลีกับตัวเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง
2. เข้าไปสัมภาษณ์ในขณะที่เกษตรกรว่างจากการทำงานแล้ว
3. ก่อนทำการสัมภาษณ์ควรแนะนำตัวด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

- กนก คติการ. 2537. "การวิเคราะห์เชิงเศรษฐกิจของการจัดสรรพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง
ข้าวนาปี และข้าวนาปรัง" 16(53) : 5-13.
- เกริกชัย คันธรักษ์. 2525. การสำรวจข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรในหมู่บ้านปงวัง อำเภอมะ
เมือง จังหวัดลำปาง เพื่อพัฒนาอาชีพ. กรุงเทพมหานคร. ปัญหาพิเศษภาคเทคนิคเกษตร
คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- จรัญ ไทยานนท์ และณรงค์ ศรีสวัสดิ์. 2533. "สภาพเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนที่
อยู่ในบริเวณโครงการห้วยหลวงอีสาน" แก่นเกษตร 28(1) : 37-45
- ฉิภาภัทร จันทศรี. 2536. ความต้องการฝึกอบรมทางการเกษตรของเกษตรกรใน เขต
ลาดกระบัง จังหวัดกรุงเทพฯ. กรุงเทพฯ. ปัญหาพิเศษ ภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะ
เทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- พิบูลย์ เจียมอนุกุลกิจ. 2538. "เรื่อนำรู้ทางการเกษตร" ข่าวเศรษฐกิจการเกษตร 41
(460) : 3
- พิรุณ พลูพิพัฒน์. 2536. การสำรวจการเกษตรเพื่อทำการส่งเสริมในเขตลาดกระบัง
กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ. ปัญหาพิเศษ ภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยี
การเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- บุรณา สภาวะอินทร์. 2536. ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือทางการเกษตรของ
เกษตรกรในตำบลมะกรูด อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี กรุงเทพฯ. ปัญหาพิเศษ
ภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- รตบารณ์ ชูภู. 2536. ความต้องการการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรวมของเกษตรกรใน
อำเภอประทิว จังหวัดลำปาง เพื่อพัฒนาอาชีพเกษตร. กรุงเทพมหานคร. ปัญหาพิเศษ
ภาควิชาเทคนิคเกษตร. คณะเทคโนโลยีการเกษตร. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง.
- วิภารัตน์ ดือ่อง. 2536. "สภาพปัญหาและความต้องการของชาวชนบทในหารพัฒนาท้องถิ่น"
ข่าวสำนักคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. 21(1563) : 23-24.
- ศิรินันท์ คำรงผล. 2524. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

สมเดช กันธายอด. 2538. ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมของเกษตรกรในตำบล
ห้วยโป่ง อำเภอนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์. กรุงเทพมหานคร. ปัญหาพิเศษภาควิชา
เทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลทั่วไปของตำบลปากแตร

ที่ตั้ง

ตำบลปากแตร อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี
ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลท่าผา อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี และอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลบ้านโป่ง และตำบลหนองอ้อ อำเภอบ้านโป่ง

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลท่าผา อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลหนองกบ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

เส้นทางคมนาคม

การคมนาคมทางรถยนต์ มีเส้นทางคมนาคมที่สำคัญ ดังนี้

- โดยทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 323 เป็นถนนลาดยาง สภาพดีมีรถโดยสารบริการ หมู่ที่ 2, 4, 9, 11, 14, 15
- การติดต่อภายในตำบล มีถนนแยกจากทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 323 เข้าสู่ชุมชนในหมู่ต่าง ๆ เช่น หมู่ที่ 3, 5, 6, 7, 8, 16, 17 ส่วนใหญ่เป็นถนนลูกรัง มีสภาพพอใช้และถนนเรียบคลองชลประทานเป็นถนนลูกรังมีสภาพดี การคมนาคมส่วนใหญ่ใช้รถจักรยานยนต์ รถจักรยาน และรถบักอ๊พ

การคมนาคมทางรถไฟ

- มีทางรถไฟสายใต้และสายกาญจนบุรีผ่าน มีสถานีรถไฟหนองปลาตุก ตั้งอยู่ในหมู่ที่ 10
- ทางรถไฟจากสถานีบ้านโป่ง กาญจนบุรี และพักสถานีย่อย ระหว่าง หมู่ที่ 2 บ้านไร่ฝัก ตำบลปากแตร

ข้อมูลทางด้านกายภาพ

สภาพภูมิอากาศในตำบลปากแตร แบ่งเป็น 3 ฤดู ดังนี้

1. ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่ เดือนมีนาคม - พฤษภาคม
2. ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่ เดือนพฤษภาคม - พฤศจิกายน
3. ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่ เดือนพฤศจิกายน - กุมภาพันธ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปริมาณฝน

สภาพดินฟ้าอากาศ อากาศโปร่ง - เย็น มี 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว และมีฝนตกชุกในระหว่างเดือน สิงหาคม - กันยายน - ตุลาคม และจะแล้งมากในระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ - มีนาคม - เมษายน

อุณหภูมิต่ำสุด

ต่ำสุดปากแตร มีอุณหภูมิต่ำสุดในเดือนธันวาคม ประมาณ 19 องศาเซลเซียส และมี อุณหภูมิสูงสุดในเดือนมีนาคม ประมาณ 40 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 37 องศาเซลเซียส

สิ่งแวดล้อม

เนื่องจากตำบลปากแตรมีเขตติดต่อกับเทศบาลบ้านโป่ง หมู่ที่ 2,3,4,6,7,9,11, 14,15 ซึ่งมีที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่หลายแห่ง จึงมีปัญหาเรื่องมลพิษต่าง ๆ เช่น น้ำเสีย กลิ่นควัน และเสียงข้างในบางพื้นที่ แต่สำหรับพื้นที่ส่วนใหญ่ซึ่งเป็นพื้นที่เกษตรกรรม มีการพัฒนาบริเวณบ้านเรือนถูกสุขลักษณะ และมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยดีพอสมควร ส่วนบริเวณริมถนนและคลองสายต่าง ๆ ควรให้มีการปลูกต้นไม้ขึ้นตลอด เพื่อให้เกิดความร่มรื่นและสวยงาม

ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบลาดเอียงเล็กน้อยไม่เกิน 1% มีแม่น้ำแม่กลองไหลผ่านหมู่ที่ 3,4 ของตำบลปากแตร

ลักษณะของดิน

ลักษณะของดินโดยทั่วไป เป็นดินเหนียวและดินเหนียวปนทราย การระบายน้ำค่อนข้างไม่ดี ความอุดมสมบูรณ์ของดินปานกลาง มีความเหมาะสมกับการปลูกข้าว และพอเหมาะกับการปลูกพืชไร่

หน่วยสัมพันธ์ของชุดดินราชบุรี

มีเนื้อที่ประมาณ 86,949 ไร่ เกิดจากการทับถมของตะกอนใหม่บนที่ราบน้ำท่วมสภาพพื้นที่ ที่พบมีลักษณะราบเรียบ ถึงค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชัน 0.1% ดินชุดนี้เป็นดินลึก มีการระบายน้ำค่อนข้างเลวดินมีความสามารถให้น้ำซึมผ่านได้ช้า มีการไหลบ่าของน้ำบนผิวดินช้า ตามปกติแล้วระดับน้ำใต้ดินอยู่ต่ำกว่า 100 ซม. เป็นระยะเวลา 123 เดือน แต่ในฤดูฝนจะมีน้ำขังอยู่ประมาณ 425 เดือน

ดินบนลึกประมาณ 30 ซม. มีเนื้อดินเป็นดินเหนียวปนดินทรายแป้ง มีพื้นที่เป็นสีเข้มของน้ำตาลปนเทาหรือสีน้ำตาล มีจุดประสีน้ำตาลแก่ และสีแดงปนเหลือง ปฏิกริยาของดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่างปานกลาง ค่าความเป็นกรดเป็นด่างปานกลาง ค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ 6.5 - 8.0 ส่วนดินล่างมีเนื้อดินปนดินเหนียว หรือดินเหนียวปนทรายแป้ง บางแห่งอาจเป็นดินร่วนปนทราย สีพื้นเป็นสีน้ำตาลปนเทา มีจุดประสีน้ำตาลปนเหลือง ปฏิกริยาปานกลาง ถึงเป็นด่างปานกลาง ค่าของความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ 7.0 - 8.0

จากผลการวิเคราะห์ทางเคมีของตัวแทนดินชุดนี้ปรากฏว่า ดินตอนบนหนาประมาณ 30 ซม. มีปริมาณอินทรีย์วัตถุปานกลาง มีการอิมตัวด้วยเบสสูง มีความสามารถในการแลกเปลี่ยนประจุบวกสูง มีปริมาณธาตุฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ต่อพืชปานกลาง และมีปริมาณธาตุโปแตสเซียมสูง กล่าวโดยทั่วไปแล้วดินชุดนี้มีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างสูง

ดินชุดนี้มีความเหมาะสมอย่างยิ่งในการทำนา แต่ไม่เหมาะสำหรับการปลูกพืชไร่ เนื่องจากการระบายน้ำไม่ดี แต่ในฤดูแล้งสามารถปลูกพืชไร่ได้ เช่น ถั่วเหลือง ข้าวโพด เป็นต้น โดยปกติแล้วใช้ทำนา หว่านน้ำตม ได้ผลผลิตประมาณ 40 -50 ตัน/ไร่

ดินชุดชั้นนาท

เกิดจากการทับถมของตะกอนจากน้ำบนที่ราบต่ำ ถัดจากสันดินริมน้ำออกไป ดินชุดนี้ลึกมีการระบายน้ำค่อนข้างเลว มีความสามารถในการให้ซึมผ่านได้ปานกลาง มีการไหลบ่าของน้ำบนผิวดินช้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดินลึกประมาณ 20 ซม. มีเนื้อดินเป็นดินร่วน มีสีน้ำตาลปนเทา มีจุดประสีน้ำตาล ความเป็นกรดเป็นด่าง 7.0-8.0 ดินล่างมีเนื้อดินเป็นดินร่วน มีความเป็นกรดเป็นด่าง 7.5-8.0

ดินชุดนี้เป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างสูง เหมาะในการทำนา และเหมาะในการปลูกพืชไร่ในต้นฤดูฝนก่อนที่น้ำจะท่วม แต่อาจจะมีผลเสียหายบ้าง เนื่องจากการระบายน้ำไม่ดี โดยปกติแล้วดินชุดนี้เหมาะสำหรับการปลูกข้าว

หน่วยสัมพันธของชุดดินท่าม่วง

มีเนื้อที่ประมาณ 29,715 ไร่ บริเวณนี้จะพบดินชุดท่าม่วง และดินชุดชัยนาท เกิดปะปนกันไม่สามารถแยกขอบเขตออกจากกันได้ เนื่องจากมาตราส่วนไม่อำนวย จึงรวมดินเหล่านี้ไว้ในขอบเขตเดียวกัน และจะพบชุดดินทั้งสองในอัตราส่วน 60 และ 40 % ตามลำดับ

ดินบนลึกประมาณ 20% มีเนื้อดินเป็นดินร่วน ดินร่วนปนดินทรายแป้ง สีพื้นเป็นสีเข้มของน้ำตาลปนเทา หรือสีน้ำตาลมีจุดประสีน้ำตาลแก่ และสีน้ำตาลปนเหลือง ปฏิกริยาดินเป็นกลาง ถึงเป็นด่างปานกลาง ค่าเป็นกรดเป็นด่างประมาณ 7.0 - 8.0 ส่วนดินกล่ำ มีเนื้อดินเป็นดินร่วน เป็นดินเหนียวดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง หรือดินเหนียวปนทรายแป้ง สีพื้นเป็นสีน้ำตาลปนเทา หรือสีน้ำตาลมีจุดประสีน้ำตาล และน้ำตาลปนเหลือง ปฏิกริยาเป็นด่างอ่อน ถึงเป็นด่างปานกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ 7.5 - 8.0 กล่ำโดยทั่วไป ดินชุดนี้มีความอุดมสมบูรณ์สูง ดินชุดนี้เหมาะในการทำนาและเหมาะสมพอประมาณในการปลูกพืชไร่บางชนิด ตอนต้นฤดูฝนก่อนน้ำท่วมถึง แต่อาจจะได้รับผลเสียหายบ้าง เนื่องจากการระบายน้ำไม่ดีก็ได้ โดยปกติแล้วดินชุดนี้ปลูกข้าวทั้งนาดำและนาหว่าน

ความสัมพันธ์ระหว่างชุดดิน

ดินราชบุรี

- มีการระบายน้ำค่อนข้างเลว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เนื้อดินปนดินเหนียวหรือเหนียวปานกลาง
- ค่าความเป็นกรดเป็นด่าง ประมาณ 6.5 - 7.0
- เหมาะสำหรับการทำนา
- มีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างสูง

ดินชุดท่าม่วง

- มีการระบายน้ำดี สามารถให้น้ำซึมได้ปานกลาง
- เนื้อดินร่วนปานกลาง ดินร่วนปนทราย ดินร่วน หรือดินร่วนปนทรายแข็ง
- ค่าความเป็นกรดเป็นด่าง เป็นค่าประมาณ 7.0 - 8.0
- มีความอุดมสมบูรณ์สูง
- เหมาะสำหรับการทำสวนไม้ผล และพืชไร่บางชนิด

ดินชุดชัยนาท

- มีการระบายน้ำค่อนข้างเลว มีความสามารถให้น้ำซึมผ่านได้ปานกลาง
- เนื้อดินเป็นดินร่วน ปนดินเหนียว ดินร่วนเหนียวปนทรายแข็ง หรือดินเหนียวปนทรายแข็ง
- ค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ 7.0 - 8.0
- เหมาะสำหรับการทำนา

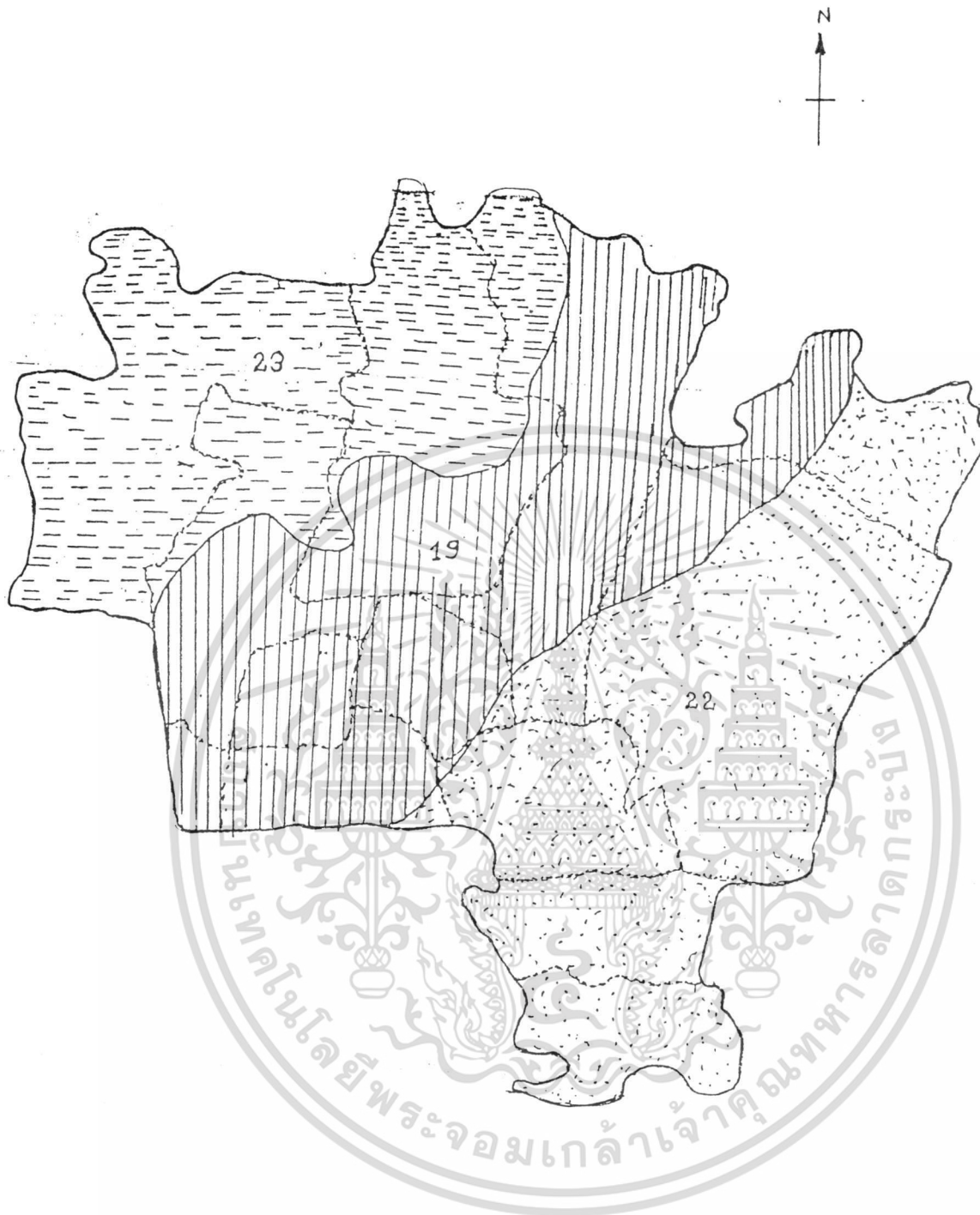
สภาพแหล่งน้ำ

1. แหล่งน้ำธรรมชาติ เกษตรกรสามารถนำขึ้นมาใช้เพื่อการเกษตรได้ในปัจจุบัน

ดังนี้

- 1.1 คลองท่าพา ติดต่อกับเขตตำบลท่าพา หมู่ที่ 4 นำน้ำขึ้นมาใช้ประโยชน์ได้ดีในหมู่ที่ 4, 5, 8 หมู่บ้านเหล่านี้ สามารถนำน้ำขึ้นมาใช้ในการเกษตรได้เต็มที่
- 1.2 คลองไร่กล้วย ตั้งอยู่หมู่ที่ 16
- 1.3 คลองยายมาก ตั้งอยู่หมู่ที่ 6
- 1.4 หนองจอก ตั้งอยู่หมู่ที่ 9 ขนาดพื้นที่ประมาณ 15 ไร่
- 1.5 คลองท่าพา ตั้งอยู่หมู่ที่ 8
- 1.6 คลองค้ำ ตั้งอยู่หมู่ที่ 17

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

	ชุดดินที่ 23	ชุดดินชัยนาท
	ชุดดินที่ 19	ชุดดินราชบุรี
	ชุดดินที่ 22	ชุดดินท่าม่วง

ภาพที่ 2 แสดงชุดดิน ในตำบลปากแตรต อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. น้ำบาดาล เป็นแหล่งน้ำที่ทางราชการและประชาชนขุดขึ้นมาเองบางครอบครัว ใช้เพื่อการเกษตรและใช้บริโภคมีทั้งในตำบล 275 บ่อ ของ 1 - 17 หมู่บ้าน

3. ระบบชลประทาน ตำบลปากแตรมีระบบชลประทาน อยู่ในโครงการนครชุมน์ เป็นผู้ดูแลจัดสรรน้ำให้กับเกษตรกร โดยครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 12,695 ไร่ ซึ่งเป็นเนื้อที่ส่วนใหญ่ของตำบล

คลองส่งน้ำที่สำคัญ

คลองส่งน้ำหรือคลองซอย คือ

คลองส่งน้ำ 8 สาย แยกจากคลองสายใหญ่ หมู่ที่ 3 ก.ม. ปากแตร มีความยาวในตำบล 3 ก.ม. โดยผ่านหมู่ที่ 3,5,8,9,16,17 ตำบลปากแตร

นอกจากคลองส่งน้ำที่กล่าวมาแล้ว ยังมีคูส่งน้ำที่แยกเข้าชอกซอยต่าง ๆ อีกมากมายซึ่งเพียงพอกับความต้องการของเกษตรกรในตำบลปากแตร

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง

ความต้องการความช่วยเหลือทางการเกษตรของเกษตรกร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ _____ ปี
3. สมาชิกในครัวเรือน _____ คน
4. ระดับการศึกษา
 ไม่ได้รับการศึกษา ประถมศึกษา
 มัธยมศึกษา ระดับอาชีวศึกษา
 ระดับปริญญาตรี อื่นๆ ระบุ _____
5. อาชีพหลัก (อาชีพที่ทำรายได้ให้กับเกษตรกรมากที่สุดในรอบปี)
 ทำนา ทำไร่อ้อย
 ปลูผัก เลี้ยงสัตว์ (ระบุ) _____
 อื่นๆ (ระบุ) _____
6. อาชีพรอง (อาชีพที่ทำรายได้ให้กับเกษตรกรรองจากอาชีพหลัก)ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ
 ทำนา ทำไร่อ้อย
 ปลูผัก เลี้ยงสัตว์ (ระบุ) _____
 อื่นๆ (ระบุ) _____
7. พื้นที่ในการประกอบอาชีพทั้งหมด _____ ไร่
8. ลักษณะการถือครองที่ดิน
 เป็นของตนเองทั้งหมด
 เช่าผู้อื่นทั้งหมด
 มีทั้งเป็นของตนเอง และเช่าผู้อื่น
 อื่นๆ ระบุ _____

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 สภาพปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือด้านการและการตลาด

1. ความอุดมสมบูรณ์ของดิน

อุดมสมบูรณ์ดี   อุดมสมบูรณ์ปานกลาง   อุดมสมบูรณ์ต่ำ

1.1 ปัญหาเกี่ยวกับดิน

ไม่มีปัญหา   มีปัญหาดินเค็ม
 มีปัญหาดินเปรี้ยว   มีปัญหาดินมีหิน-กรวด-ทราย
 มีปัญหาหน้าดินตื้น   อื่น ๆ ระบุ _____

1.2 ความต้องการความช่วยเหลือ _____

2. แหล่งที่มาของเมล็ดพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์

เก็บเมล็ดพันธุ์เอง   จากทางราชการ
 ชื้อ   อื่น ๆ ระบุ _____

2.1 ปัญหาเกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ _____

2.2 ความต้องการความช่วยเหลือ _____

3. แหล่งน้ำที่ใช้ในการทำงาน

น้ำฝน   น้ำจากคลองชลประทาน
 น้ำจากบาดาล   อื่น ๆ ระบุ _____

3.1 ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งน้ำที่ใช้ _____

3.2 ความต้องการความช่วยเหลือ _____

4. แหล่งน้ำที่ใช้ในไร่อ้อย

น้ำฝน   น้ำจากคลองชลประทาน
 น้ำจากบาดาล   อื่น ๆ ระบุ _____

4.1 ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งน้ำที่ใช้ _____

4.2 ความต้องการความช่วยเหลือ _____

5. แหล่งน้ำที่ใช้ในสวนผัก(ระบุ.....)

น้ำฝน   น้ำจากคลองชลประทาน
 น้ำจากบาดาล   อื่น ๆ ระบุ _____

5.1 ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งน้ำที่ใช้ _____

5.2 ความต้องการความช่วยเหลือ _____

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. แหล่งน้ำที่ใช้ในการเลี้ยงสัตว์ (ระบุ.....)
- [ ] น้ำฝน [ ] น้ำจากคลองชลประทาน
- [ ] น้ำจากบาดาล [ ] อื่น ๆ ระบุ _____
- 6.1 ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งน้ำที่ใช้ _____
- 6.2 ความต้องการความช่วยเหลือ _____
7. อัตราปุ๋ยเคมีที่ใช้ในนาข้าว _____ กิโลกรัม/ไร่
8. อัตราปุ๋ยเคมีที่ใช้ในไร่อ้อย _____ กิโลกรัม/ไร่
9. อัตราปุ๋ยเคมีที่ใช้ในสวนผัก (ระบุ.....) _____ กิโลกรัม/ไร่
- ปัญหาเกี่ยวกับปุ๋ยเคมีที่ใช้
- [ ] ปุ๋ยปลอม [ ] ปุ๋ยมีราคาแพง
- [ ] ไม่ทราบว่าจะควรใช้ปุ๋ยสูตรใดระยะใด [ ] อื่น ๆ ระบุ _____
- ความต้องการความช่วยเหลือ _____
10. ปัญหาอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมาข้างต้น _____
- 10.1 ความต้องการความช่วยเหลือ _____
11. ท่านจำหน่ายอ้อยของท่านให้แก่แหล่งใด
- [ ] พ่อค้าในท้องถิ่น [ ] โรงงาน
- [ ] อื่นๆ (ระบุ) _____
- 11.1 ปัญหาเกี่ยวกับการจำหน่ายอ้อย _____
- 11.2 ความต้องการความช่วยเหลือ _____
12. ท่านจำหน่ายข้าวของท่านให้แก่แหล่งใด
- [ ] ร้านรับซื้อข้าวในตลาด [ ] พ่อค้าในท้องถิ่น
- [ ] โรงสีข้าว [ ] อื่นๆ (ระบุ) _____
- 12.1 ปัญหาเกี่ยวกับการจำหน่ายข้าว _____
- 12.2 ความต้องการความช่วยเหลือ _____
13. ท่านจำหน่ายผักของท่านให้แก่แหล่งใด
- [ ] ร้านรับซื้อผักในตลาด [ ] พ่อค้าในท้องถิ่น
- [ ] โรงงาน [ ] อื่นๆ (ระบุ) _____
- 13.1 ปัญหาเกี่ยวกับการจำหน่ายผัก _____
- 13.2 ความต้องการความช่วยเหลือ _____

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

14. ท่านจำหน่ายสัตว์ของท่านให้แก่แหล่งใด

- [ ] ร้านรับซื้อสัตว์ในตลาด [ ] พ่อค้าในท้องถิ่น
[ ] โรงงาน [ ] อื่นๆ (ระบุ) _____

14.1 ปัญหาเกี่ยวกับการจำหน่ายสัตว์ _____

14.2 ความต้องการความช่วยเหลือ _____

15. ท่านจำหน่ายอื่น ๆ (ระบุ.....) ของท่านให้แก่แหล่งใด

- [ ] ร้านรับซื้อในตลาด [ ] พ่อค้าในท้องถิ่น
[ ] โรงงาน [ ] อื่นๆ (ระบุ) _____

15.1 ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งจำหน่ายผลผลิต _____

15.2 ความต้องการความช่วยเหลือ _____

16. ท่านจำหน่ายผลผลิตของท่านโดยวิธีใด

- [ ] นำไปขายเอง [ ] มีพ่อค้ามารับซื้อถึงที่
[ ] รวมกลุ่มกันเพื่อขายผลผลิต [ ] อื่นๆ (ระบุ) _____

16.1 ปัญหาเกี่ยวกับการจำหน่ายผลผลิต _____

16.2 ความต้องการความช่วยเหลือ _____

17. การกำหนดราคาของผลผลิตทางการเกษตรของท่าน

- ( ) ข้าว ( ) อ้อย ( ) ผัก ( ) สัตว์ ( ) อื่นๆ ระบุ _____
[ ] พ่อค้ารายใดให้ราคาสูงก็ขายให้ทันที
[ ] กำหนดราคาด้วยเอง [ ] พ่อค้าเป็นผู้กำหนดราคา
[ ] ตามราคาท้องตลาด [ ] อื่นๆ (ระบุ) _____

17.1 ปัญหาเกี่ยวกับราคาผลผลิต _____

17.2 ความต้องการความช่วยเหลือ _____

18. ราคาจำหน่ายผลผลิตในปีที่ผ่านมา

- ( ) ข้าว ( ) อ้อย ( ) ผัก ( ) สัตว์ ( ) อื่นๆ ระบุ _____

ข้าวราคา เกวียนละ _____ บาท

อ้อยราคา ตันละ _____ บาท

ผักราคา กิโลกรัมละ _____ บาท

อื่นๆ (ระบุ.....) ราคา กิโลกรัมละ _____ บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

18.1 ปัญหาเกี่ยวกับการจำหน่ายผลผลิต _____

18.2 ความต้องการความช่วยเหลือ _____

ตอนที่ 4 ระดับความต้องการความช่วยเหลือทางการเกษตร

ให้ท่านพิจารณาว่าท่านมีความต้องการความช่วยเหลือทางการเกษตร ตามความจำเป็นโดย
ใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

ระดับ 3 มีความต้องการความช่วยเหลือทางการเกษตร **มาก**

ระดับ 2 มีความต้องการความช่วยเหลือทางการเกษตร **ปานกลาง**

ระดับ 1 มีความต้องการความช่วยเหลือทางการเกษตร **น้อย**

กิจกรรม	ระดับของความต้องการความช่วยเหลือ		
	มาก (3)	ปานกลาง (2)	น้อย (1)
1. พันธุ์พืช			
- พันธุ์ข้าว	.....	.....	.....
- พันธุ์อ้อย	.....	.....	.....
- พันธุ์หน่อไม้ฝรั่ง	.....	.....	.....
- อื่น ๆ ระบุ _____	.....	.....	.....
2. พันธุ์สัตว์			
- พันธุ์ปลาสวยงาม	.....	.....	.....
- พันธุ์ไก่	.....	.....	.....
- พันธุ์เป็ด	.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิจกรรม	ระดับของความต้องการความช่วยเหลือ		
	มาก (3)	ปานกลาง (2)	น้อย (1)
- พันธุ์โค	.....	.....	.....
- อื่น ๆ ระบุ _____	.....	.....	.....
4. ปุ๋ย			
- ปุ๋ยหมัก	.....	.....	.....
- ปุ๋ยเคมี	.....	.....	.....
5. การจัดตั้งกลุ่ม			
- กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	.....	.....	.....
- กลุ่มผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	.....	.....	.....
- กลุ่มผู้เลี้ยงปลาสวยงาม	.....	.....	.....
- กลุ่มผู้ปลูกข้าว	.....	.....	.....
- กลุ่มผู้ปลูกอ้อย	.....	.....	.....
- กลุ่มผู้ปลูกหน่อไม้ฝรั่ง	.....	.....	.....
- อื่น ๆ ระบุ _____	.....	.....	.....
7. แหล่งเงินทุน			
- ธ.ก.ส.	.....	.....	.....
- ธนาคารพาณิชย์	.....	.....	.....
- อื่น ๆ ระบุ _____	.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้